

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (1596) 1980 RUGSEJIS - SEPTEMBER 11 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Didžioji diena

Daugelyje kraštų, kur gyvena didesni lietuvių telkiniai, kasmet rengiamos Lietuvos Dienos. O ten, kur jų dar nėra, bandoma įvesti. Antai, šių metų Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkų suvažiavime nutarta rengti Europos Lietuvos Dienas. Mat ten buvo pastebėta, kad europinės studijų savaitės telkia akademinio lygio tautiečius, bet nepaliečia masių. O Lietuvos Dienos yra daugiau masinio pobūdžio renginiai, kurie sutraukia visokio lygio tautiečius. Dėlto jos išpopuliarėjo ir išaugo net į Pasaulio Lietuvos Dienas, kurios pirmą kartą buvo surengtos Kanados Toronte, o antrosios įvykė Čikagoje. Tai liudija Lietuvos Dienų sėkmingumą. O jos išaugo dėlto, kad pagavo masių nuotaikas. Į Lietuvos Dienas žmonės vyksta todėl, kad jose tikisi atsisgaivinti lietuvišką dvasią, pasinerti lietuviškoje žmonių masėje ir pajusti, kad lietuviškasis gyvenimas yra gyvatingas, pilnas dvasinės-kultūrinės jėgos. Kiekvienam Lietuvos Dienų dalyviui atsiskleidžia gyvoji Lietuva savo pamaldomis, savo sportu, savo dainomis, savo poezija, savo tautodailė, savo menu, savo tautiniais šokiais... ir kiekviena sutikta lietuviška širdimi. Kur susitelkia daug lietuvių, galingai suskamba ir lietuviška giesmė, ir daina, ir žodis, ir muzika. Žodžiu sakant, atgyja konkreti Lietuva svetimoje žemėje.

DELTO Lietuvos Diena kiekviename lietuvių gyvenamame svetimame krašte yra didžioji diena, sakytume tautos diena, nes ji pajėgia sutraukti gausius tautiečių telkinius. Labai gausiai lietuvių gyvenamame krašte, kaip pvz. JAV-bės, neįmanoma surengti tokios dienos, kuri apimtų visus tautiečius dėl didelio išsisklaidymo ir milžiniškų nuotolių. Bet tam yra kitas sprendimas, būtent, rengti srities Lietuvos Dienas. Taip ir daroma. Pz. Pensilvanijoje į Lietuvos Dieną suvažiuoja iki 20.000 tautiečių. Panašios sąlygos yra ir Kanadoje. Čia lietuvių esama apie 25.000, kurių dauguma gyvena Ontario ir Kvebeko provincijose. Lietuvos Dienos sutelkia iki 2.000 žmonių, nors visos Kanados lietuvių neapima. Pz. iš Vakarų Kanados lietuvių jėga negali dalyvauti dėl milžiniškų nuotolių. Dėlto Kanados vakariečiai kartas nuo karto surengia savo Lietuvos Dienas, nors ir daug kuklesnio masto. Paprastai Kanados Lietuvos Dienos būna sėkmingos, rengiamos kasmet. Oficialiai ji vadinama Kanados Lietuvos Diena, tačiau apie ją telkiasi daug įvairių renginių ir dėlto užima dvi ir net tris dienas. Dėlto ateityje galbūt būtų tiksliau visus tuos kelių dienų renginius vadinti Lietuvos Dienomis, panašiai, kaip ir Australijoje, kur Lietuvos Dienos būna dar platesnio masto.

ŠIEMETINĖ Kanados Lietuvos Diena yra suaktyvinė, būtent, dvidešimt penktoji. Ji prasidėjo Hamiltone 1953 m. (porą metų buvo sukludyta didesnių renginių). Jos sukaktis taigi bus paminėta Hamiltonė. Per tuos 25-rius metus Kanados Lietuvos Diena sudarė tvirtas tradicijas. Pradžioje buvo blaškomasi, įsiekant tinkamo formato. Sudarant programas, buvo remiamasi garsiais solistais, žymiais kalbėtojais, pamokslininkais, t.y. pasikuriamenų svoriu. Vėliau betgi pastebėta, kad tai nėra geriausias būdas sutraukti masėms ir dėlto pasukta kita linkme, būtent, ansamblių. Tuo būdu dalyvių skaičius pagausėjo, programa pasidarė įvairesnė bei įdomesnė, pritaikyta masių nuotaikai. Ir dabar tvirtai laikomasi šios linkmės, kuri sudaro progą suvažiuoti meno sambūriams — chorams, tautinių šokių grupėms, muzikiniams vienetams, solistams, dailininkams. Tuo būdu Kanados Lietuvos Diena tapo didžiąja diena, kurioje atsilanko ir kvietiniai kanadiečių veikėjai — lietuvių bičiuliai. Be to, šių metų KLD turės ir naujų dalykų, būtent, poezijos bei dramos vakarą, kuris telks stipresnį kultūrinį atspalvį visam renginiui. Reikia tikėtis, kad suaktyvinė Lietuvos Dienoje nebus praėjusi tytomis ir pro skaudžią 40 metų Lietuvos okupacijos suaktį. Ją derėtų tinkamai prisiminti ir pamaldose, ir pagrindinėje iškilmėje — koncerte. Salėje galėtų būti iškabintas atitinkamas įrašas lietuvių ir anglų kalbomis, kuris primintų mūsų ryšį su Lietuva.

Per Skandinaviją į laisvę

Lietuvos kovotojas Sakalys jau Amerikoje

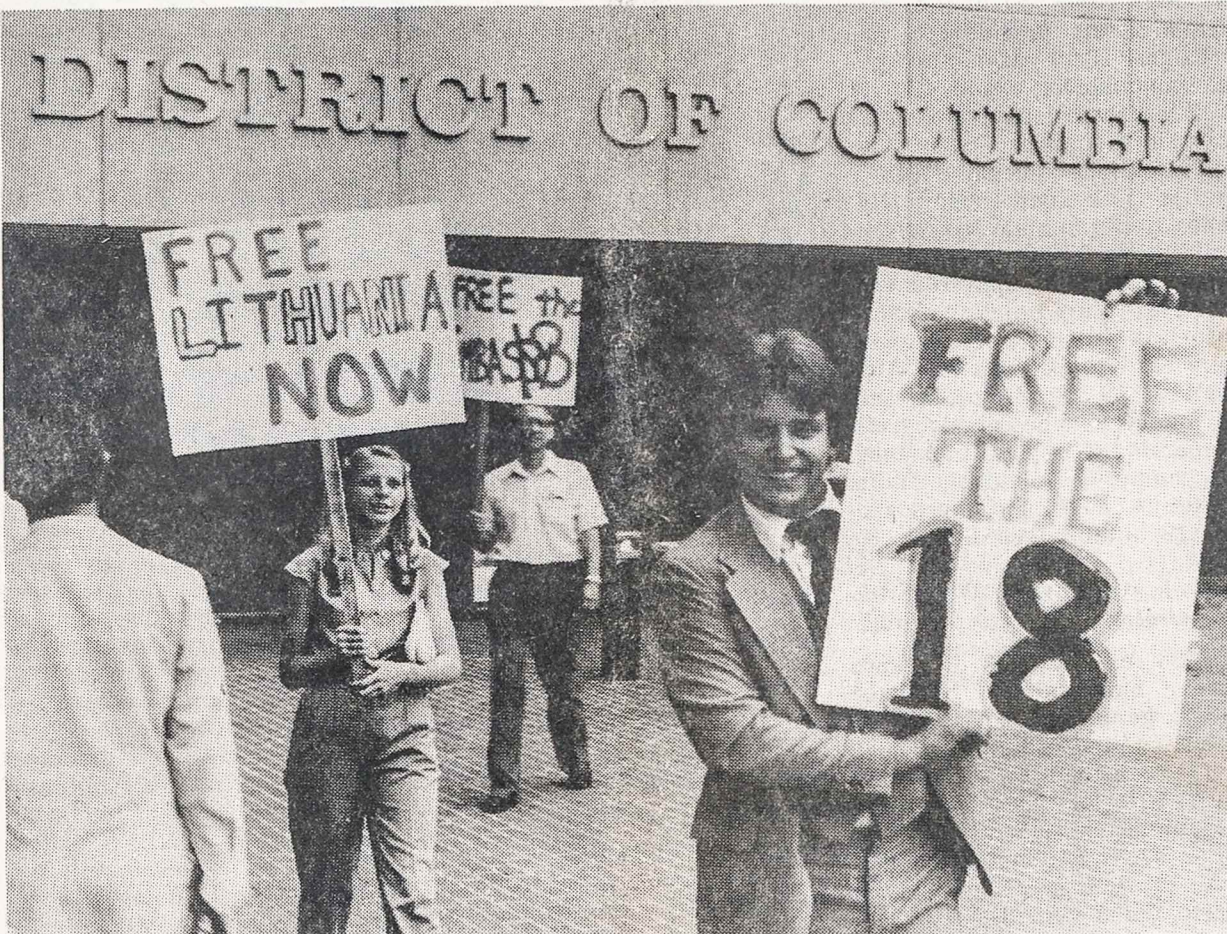
"T2" 33-34 nr. jau buvo išspausdintas pranešimas iš Švedijos apie Lietuvos disidentą Vlado Sakalio pabėgimą iš Lietuvos ir Sov. Sąjungos per Suomiją į Švediją. Š. m. liepos 18 d. po daugelio nuotykių ir pavojų jis perplaukė šraunia Kukulos upę ir pasiekė Švediją. Kurį laiką buvo Švedijos policijos globoje ir įsiekio kelių į JAV-bes, kur gyvena jo teta ir kiti giminės. Jam pavyko užmegzti ryšį su giminėmis, kurie pasirūpino jo atvažiavimu į JAV. Įvairių veiksmų padedamas, Vl. Sakalys gavo laikinę vizą ir per Londoną pasiekė Niujorką. Tuo būdu buvo išvengta Vl. Česiūno likimo (jis buvo laikinai apsigyvenęs V. Vokietijoje, kur pateko į KGB nagus).

Vl. Sakalio likimu buvo susirūpinęs ir Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komitetas. Jis bandė užmegzti ryšius su atbėgėliu ir atgabenti jį Kanadon, tačiau amerikiečių ini-

ciatyva buvo greitesnė. Rugšėjo 2 d. Vašingtone VLI-Ko iniciatyva buvo suaukta spaudos konferencija, kurioje Vl. Sakalys plačiai papasakojo apie savo odisėją, persekiojimus Lietuvoje ir išsamiai atsakė į spaudos atstovų klausimus. Konferencijoje dalyvavo ir "T2" bendradarbis, kuris pažadėjo atsiųsti platesnį pranešimą.

Vl. Sakalys yra vienas tu 45 baltiečių, kurie pasirašė memorandumą Lietuvos okupacijos 40 metų sukakties proga, reikalaujanti panaikinti Ribbentropo-Molotovo sandėrį. Dalis jį pasirašiusių asmenų jau suimti, kiti tardomi bei persekiojami. Vl. Sakalys, pastebėjęs, kad artėja ir jo eilė, pasuko Suomijos bei Švedijos link.

Buvo žinių, kad jau suimtas ir kun. Sigitas Tamkevičius, Kybartų klebonas ir tikinčiųjų teistes. Jis bandė užmegzti ryšius su atbėgėliu ir atgabenti jį Kanadon, tačiau amerikiečių ini-

Prie JAV teismo rūmų Vašingtone demonstrantai rugpjūčio 12 d. reikalauja nutraukti bylą, iškeltą 18-kai lietuvių, kurie liepos 18 d. demonstravo prie Sov. Sąjungos ambasados, reikalaujanti Lietuvai laisvės. Iš kairės: N. GURECKAITĖ, A. GURECKAS, P. BERNOTAS ir kt. Nuotr. R. Stirbio

PRANEŠIMAS IŠ ARGENTINOS

Atkirtis Maskvos provokacijai

ALEKSANDRAS A. MICIŪDAS

Buenos Aires mieste buvo gauta žinia iš įvairių tarptautinių spaudos agentūrų, turinčių savo korespondentus Maskvoje, kad kažkoks Vincentas Francone Raudonojoje Aikštėje demonstravo, pasiepdamas sovietų disidentus, kurie esą kenčia kaip homoseksualai. Ryšium su tuo jis paminėjęs ir Viktorą Petkų.

Į šį šmeižtą teko skubiai reaguoti. Buvo paruoštas informacinis straipsnis "Olimpiada ir disidentai" ir įteiktas TELAM žinių agentūrai. Jį išspausdino laikraščiai "La Opinion", "Conviction", "La Razon", "Nueva Provincia", "La Manana" ir kt. Pakartotinai šią informaciją panaudojo "Radio Belgrano", "Radio Excelsior", "Radio Mirtre", "Radio Argentina". Žymus žurnalistas Martin Allika beveik 10 minučių ta tema kalbėjo per televiziją (9-tą kanalą) programoje "Para Pensar" (Samprotavimai).

Tuo būdu minėtoji provokacija Maskvoje sudarė gerą progą ne tik dvi atkirti sovietinei propagandai, bet ir iškelti Lietuvos okupacijos klausimą bei dabartinę padėtį. Ta proga TELAM agentūra paskleidė žinią, gautą iš Vašingtono, apie lietuvių demonstraciją prie sovietų ambasados JAV sostinėje.

Štai santrauka straipsnio, išspausdinto Argentinos laikraščiuose.

Lietuvio disidentu Viktoro Petkaus vardas iškilo viešumon Maskvoje, kur italas Vincentas Francone demonstravo, smerkdamas disidentus, jų tarpe ir V. Petkų. Pastarasis buvo suimtas 1978 m. ir nuteistas 15 metų kalėjimu už "antisovietinę agitaciją".

Minėtasis italas Raudonojoje Aikštėje šaukė, esą tie disidentai sėdi kalėjimuose už homoseksualumą. Jis buvo sovietinio Saugumo provokacijos įrankis, panaudotas apšmeižti disidentams olimpiados metu. Šis keistas jo mostas atkreipė dėmesį užsienio žurnalistų, atvykusių stebėti olimpinį žaidimų.

Šia proga pasinaudojo ir lietuviai. Jie išdalino užsienio žurnalistams pareiškimą, kuriame išreiškė savo pasipiktinimą Francone mostu. "Minėtame pareiškime buvo įdėtas ilgas sąrašas lietuvių disidentų, kurie

šiuo metu kenčia už tokį "nusi-kaltimą", būtent, protestą prieš sovietinę Lietuvos okupaciją ir neturėjimą jokios laisvės tėvynėje".

Tame pareiškime taip pat pabrėžta, "jog šioje provokacijoje aiškiai matyti KGB ranka, kuri, negalėdama sukludyti lietuvių disidentų kontakto su žurnalistais, informuojančiais Vakarų pasaulį apie sovietų žiaurumus ir rusifikaciją Lietuvoje, — sugalvojo apšmeižti mūsų didįjį bei drąsųjį kovotoją Viktorą Petkų".

Pareiškime sakoma, kad "jau niekas netiki Kremliaus melais. Viktoras Petkus, kuris kalina-mas Permės lageryje (Tatarskaja ASSR, Chistopol UE-148 St. 4), yra ir bus visuomet laikomas Lietuvos kankiniu".

Primenamas Sov. Sąjungos parašas po Helsinkio deklaraciją, kurios nė vieno punkto sovietai nevykdė: nėra laisvės nei tikėjimui, nei informacijai, nei emigracijai.

"Dar kartą viešai protestuojame, — sakoma pareiškime, — prieš neteisęją apkaltinimą ir nuteisimą kalėti: Romo Ragaišio, Antano Terlecko, Juliaus

Sasnausko, Petro Pliumpos — Pliuiros, Nijolės Sadūnaitės, Povilo Biržio, Juliaus Dubausko, Balio Gajausko, Stasio Gri-gio, Henriko Jaškūno, Juozo Ju-cio, Jono Karaliaus, Vlodo Lap-pienio, Antano Korsako, Stasio Lauraičio, Petro Paulaičio, Juo-žo Leikaus, Henriko Klimausko, Broniaus Zvynio, Juozo Ju-lenkevičiaus, Broniaus Petrausko, Vytauto Remeikio, Vyto Si-doriaus, Algio Statkevičiaus, Povilo Stonkaus, Zigmo Urnie-žiaus, Antano Vaišados, Jono Vilučio ir kitų. Jie visi čia sumi-nėti ir daugelis kitų kenčia so-vietų kalėjimuose. Tai tie patys sovietai, kurie, siekdami visus užvaldyti, įvesti savo hegemoni-ją pasaulyje, įsiveržė į Afganis-taną".

Pareiškimo pabaigoje sako-ma: "Nors laisvasis pasaulis protestuoja, bet, atrodo, nema-to, kad pavergtieji kraštai už ge-ležinės uždangos yra Sovietų Są-jungos Achilo kulnis".

Prie šio pranešimo galima pridurti, kad dienraštis "La Voz Del Interior" š. m. birželio 21 d. išspausdino platų straipsnį apie Baltijos valstybes sibirinių trėmimų metinių progą.

Lietuviai demonstruoja prie Vašingtono teismo rūmų š. m. rugpjūčio 12 d., reikalaujanti atvesti bylą, iškeltą prieš 18 lietuvių, kurie liepos 18 d. demonstravo prie Sov. Sąjungos ambasados ir reikalavo Lietuvai laisvės. Iš kairės: V. VOLERTAS, jn., V. GURECKAS, G. DAMUŠYTĖ Nuotr. R. Stirbio

Pasaulio įvykiai

CENTRINIS LENKŲ KOMPARTIJOS KOMITETAS ATLEIDO iš pareigų su streikininkais susitarimą pasiekusį E. Gierėką. Oficialiai buvo pareikšta, kad jį išstiko širdies smūgis. Ši staigi liga greičiausiai tėra politinio pobūdžio, nes panašus metodas prieš 10 metų buvo panaudotas W. Gomulkai pakeisti E. Gierėką. Tada buvo teigiama, kad W. Gomulka dėl kraujo išsiliejimo smegenyse laikinai buvo praradęs regėjimą, o jis ir šiandien yra sveikas kaip ridikas. Naujuoju kompartijos vadu centrinis komitetas paskelbė lig šiol negirdėtą biurokratą Stanislavą Kanią, tvarkiusį saugumo reikalus Lenkijos kariuomenėje ir ryšius su Katalikų Bendrija. Naujasis kompartijos sekretorius yra 53 metų amžiaus, savo gyvenimo kelią pradėjęs šaltkalviu, vėliau baigęs partinę mokyklą. Spėjama, kad jis yra kietos li-

nijos šalininkas, pasirinktas L. Brežnevo. Pastarasis, sveikindamas S. Kanią, pabrėžė nenu-traukiamus draugiškus ryšius tarp Lenkijos ir Sovietų Sąjun-gos. S. Kania išpareigojo laikyti E. Gierėko pasiektą susitari-mų su streikininkais. Finansinę paramą ekonominėms negero-vėms išspręsti jau yra pažadė-jusi Sovietų Sąjunga, tačiau tos paramos mastas liko neatskleis-tas. Daug kas tikėjosi, kad E. Gierėką pakeis kompartijos sekr. S. Olšovskis, liberalių pa-žiūrų partietis, bet jo kandida-tūra, matyt, buvo nepriimtina Kremliui.

Neskani košė

Prie E. Gierėko kritimo greičiausiai bus prisidėjęs ir jo bičiulis M. Ščepanskis, buvęs televizijos viršininkas, atleistas iš pareigų kartu su premjeru E. Babiuchu. Centrinis kompartijos komitetas, į ankaltinio parti-nių lėšų pasisavinimą. Teigia-ma, kad jis buvo pasistatydinęs liuksusinę 42 kambarių vilą su plaukykla, turinčia stiklinį dug-ną, suomiška pirtimi. Tai vi-lai buvo pasamdytos keturios nuolatinės prostitutės, sutelk-tas beveik tūkstančio pornogra-finių filmų rinkinys. M. Šče-panskis buvo nusipirkęs salą Vi-lenkevičiaus, Broniaus Petrausko, Vytauto Remeikio, Vyto Si-doriaus, Algio Statkevičiaus, Povilo Stonkaus, Zigmo Urnie-žiaus, Antano Vaišados, Jono Vilučio ir kitų. Jie visi čia sumi-nėti ir daugelis kitų kenčia so-vietų kalėjimuose. Tai tie patys sovietai, kurie, siekdami visus užvaldyti, įvesti savo hegemoni-ją pasaulyje, įsiveržė į Afganis-taną".

Sovietinės kovos

Pranešimai iš Afganistano atskleidžia naujus jame istrigusios Sovietų Sąjungosėjimus. Kovai su partizanais Afganistas buvo padalintas į septynias karines sritis. Kiekvienai jų vadovauja Afganistano kompartijos centrinio komiteto narys, kuri prižiūri sovietų generolas su tūkstančių kariu. Jo žinioje taigi yra vietiniai savanorių daliniai, suteikti finansinės paskatos pagrindu. Kiekvienam jų mokamas mėnesinis \$200 vertės atlyginimas, dešimterio-pai didesnis už Afganistano kariu. Šiuo principu norima pakeisti reguliarią Afganistano kariuomenę, kuri iš 80.000 vyrų sumažėjo iki 30.000. Į tas karines sritis už pinigų nupirkti "savanoriai" atvežami iš kitų Afganistano vietovių, neturin-tys jokių ryšių su veikiančiais partizanais. Kalinine prie Maskvos jau pradėta trečia disidentų byla po olimpinį žaidimų. Ši kartą antisovietinė agitacija kalinamas Ortodoksų Bendrijos aktyvistas Aleksandras Ogorod-nikovas, 1978 m. vadovavęs krikščionių seminarui. Pernai jis buvo teistas dėl "parazitinio gyvenimo", nes neturėjo regu-liaraus darbo. Atkalėjęs viene-rius metus, dabar vėl buvo su-imtas. Hagoje posėdžiavęs tarp-tautinis dr. A. Sacharovo tribu-nolas pareikalavo užbaigti jo tremtį.

Popiežiaus kelionė

Britanijos katalikų vado kar-dinolo B. Hume pranešimu, po-piežius Jonas-Paulius II 1982 m. vasarą apsilankys Britanijoje. Jo vizitas bus privataus pobū-džio, nesusietas su Vatikano valstybingumu. Ši kelionė bus istorinio pobūdžio — nė vienas popiežius nėra lankęsis Brita-nijoje nuo 1533 m., kai karalius Henrikas VIII nutraukė ryšius su Katalikų Bendrija dėl savo meilės avantiūrai ir įsteigė Angli-konų Bendriją. Popiežiaus ke-lionė labiausiai puola protestan-tai, ypač karingasis jų pasto-rius I. Paisley S. Airijoje, kur vyksta kruvinas sankirtis tarp protestantų ir katalikų. Kito-

Šiame numeryje:

- Didžioji diena
- Lietuvių Dienos Kanadoje ir kituose pasaulio kraštuose
- Atkirtis Maskvos provokacijai
- Italo demonstracija Maskvoje prieš disidentus ir lietuvius
- Lietuviai suiminėja lietuvius
- Okupuotos Lietuvos pogrindžio spauda apie daromas kratas
- Nutarta kalbėti angliskai...
- Lietuvių kalbos vartojimas jaunimo vasaros stovyklose
- Daugiau buvo tikėtasi
- Lietuvių Bendruomenės rengta politinė konferencija Vašingtone
- Olimpinės žaidynės televizijoje
- Kaip atrodė maskvinė olimpiada Europos televizijoje
- Su mokytojais Dainavoj
- Lituanistinių mokyklų rūpesčiai ir gyvos diskusijos
- Lenkas Lietuvos klausimais
- Sukiennickis apie lenkų ir lietuvių parašytas knygas
- Marijos Aukštaitės "Išėivė"
- Naujausia Kanados lietuvių rašytojos apysaka
- Mažiau lankytojų parodoje
- Įspūdžiai aplankius metinę Kanados parodą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoją: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

* JERUZALĖS KLAUSIMU VARTIKANAS PASIUNTE DOKUMENTA Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai. Dokumente nurodoma, kad trys religinės grupės — žydai, krikščionys ir mahometonai — turi būti lygūs partneriai, apsprendžiantys Jeruzalės ateitį. Dėl visų trijų religijų visuotinio ir dėl miesto ypatyngumo Jeruzalės klausimas esą negali būti sprendžiamas vienos kurios valstybės susitarimais su kitomis. Kitaip sakant, Jeruzalės klausimas negali būti suvestas grynai į laisvo priėjimo prie šventų vietų klausimą. Dokumentas nurodo šias 6 sąlygas, kurios būtinos tinkamam klausimo išsprendimui: 1. turi būti užtikrintas religinis pobūdis Jeruzalės, kaip religinio centro, kuriuo dalinasi trys monoteistinės religijos; 2. religinė laisvė turi būti užtikrinta visoms trimis religijoms; 3. turi būti apsaugotos visų religinių bendruomenių teisės į įvairias miesto šventoves bei dvasinių studijų ir lăbdaros centrus; 4. turi būti užtikrinta galimybė kiekvienos religinės bendruomenės religinei plėtotei bei mokslinei ir socialinei veiklai; 5. visa tai turi būti įgyvendinama lygiai vertinant visas šias tris religijas; 6. viso to įgyvendinimui turi būti sudaryta atitinkama teisinė apsauga ne iš kurios nors vienos, tu suinteresuotų grupių. Pasak Vatikano siūlymo, nežiūrint kokia valdžia valdytų Jeruzalę, turėtų prisilmti atsakomybę saugoti ne tik ypatingo miesto charakterį, bet ir teises, susijusias su šventomis vietomis bei religinėmis bendruomenėmis, pasiremdama atitinkama teisine sistema, patvirtinta augštesnio tarptautinio autoriteto.

* DABARTINĖ BRANDUOLINIŲ GINKLŲ SIAUBO PUSIAUSVYRA esanti labai trapi — pareiškė mons. Audrys Bačkis Jungtinių Tautų branduolinės jėgos apribojimo konferencijoje Ženevoje. Tokios konferencijos šaukiamos kas 5 metai peržiūrti kokia pažanga padaryta toje srityje branduolinės jėgos apribojimo sutartį pasirašiusių kraštų. Mons. Bačkis nurodė, jog branduolinių ginklų grėsmės dabar išvengiamos tik per plauką. Kiekviena, net ir mažiausia klaida galinti išaukti branduolinių ginklų sankirtį. Nusiginklavimas ir atolydis todėl nuolat esančios pagrindinės Vatikano rūpesčio sritys, ir Sv. Sostas nesvyruodamas naudoja visą savo moralinę bei dvasinę galią taikai įgyvendinti. Ginklavimosi lenkynių sulėtinimas bei apribojimas nešas galutinis atsakymas. Pirmasis žingsnis, pasak mons. Bačkio, turėtų būti visų branduolinių jėgų turinčių kraštų tvirtas atsisakymas branduolinių ginklų tobulinimo bei jų gamybos spartinimo. Jis taipgi nurodė horizontalines branduolinių ginklų plėtonės pavojų — paskleidimą jų ginklų po visus kraštus. O tai esą labai galimas pavojus dėl mokslinės bei technologinės srities pažangos, kurios dėka labai sunku atskirti branduolinės jėgos panaudojimą taikingiems tikslams nuo jos panaudojimo ginklavimui. Todėl turėtų nuolat būti tobulinama branduolinių technologijos pasiekimo kontrolė. Mons. Bačkis pagyrė branduolinės jėgos panaudojimo pastangas taikingiems tikslams ir kvietė pasaulio valstybes visada šį tikslą prieš akis turėti. Jo manymu, nusiginklavimo raktas glūdis tarpvalstybiniame pasitikėjime. Pirmasis žingsnis todėl turėtų būti santykių gerinimas, ypač tarp didžiųjų valstybių.

* ANGLIKONŲ KUNIGAI BEI TIKINTIEJI, norintieji būti katalikais, priimami į K. Bendriją su katalikais savotos bendruminės sąvatomais. Tai pareiškė JAV vyskupų konferencijos pirm. arkiv. John R. Quinn. Šis sprendimas bei su juo susijusios sąlygos buvusios patvirtintos ir Jono-Pauliaus II. Galutinai vištos priėmimo taisyklės bus nustatytos Vatikano tikėjimo ir doktrinos kongregacijos. Jau eilė episkopų (JAV anglikonų) kunigų teiravosi pas JAV katalikus vyskupus apie galimybes įsijungti į K. Bendriją ir toliau būti kunigais. 1978 m. JAV vyskupų tuo reikalu rūpintis paskyrė vyskupa Raymond Lessard ir vysk. Bernard Law. Buvo užmegzti ryšiai su eile anglikonų kunigų, kurie jau teikėla siekti pilnutinės vienybės su Katalikų Bendrija, tačiau buvo tapę kunigais anglikonų katoje tradicijoje, kurioje leidžiama kunigams tuoktis. Sprendimas šiuo reikalu buvo padarytas toks: vedusieji anglikonai kunigai, tapę katalikais, galės tapti katalikais kunigais ir toliau gyventi su savo žmonomis. Tačiau jie negalės tapti vyskupais, o tapę našliais — nebegalės vėl tuoktis. (Tokių taisyklių laikosi Rytų apeigų katalikai ir ortodoksai.) Tai jokiū būdu nepakeičia ligšiolinių lotynų apeigų tradicijų nevedusių kunigų atžvilgiu, nes nebuvę kunigais anglikonai ir perėję į katalikus galės tapti kunigais tikta nevedę. Generalinis JAV vyskupų konferencijos sekretorius vysk. Thomas Kelly nurodė, jog praktiškai kiekvieno anglikono kunigo, tampačio kataliku, atvejis bus svarstomas paskirai. Kaikurie bus tiesiog peršventinami kunigais, kiti bus šventinami sąlyginai (jeigu neaišku, ar jų ankstesnieji šventimai galioja), o tiems, kurie įrodys aiškų savo kunigystės šventimų pavertinį tęstinumą, jų anglikoniskieji šventimai bus pripažinti teisėtais.

* VISI ŽINO APIE ŽYDŲ VARGUS SOV. SAJUNGOJE, tačiau ne vienas asmuo iš tūkstančių JAV-se nežino apie tenykštę katalikų padėtį — pareiškė kun. K. Pugetičius, kalbėdamas spaudos atstovams. Jis buvo vienas iš 18 siuntusių lietuvių ryšium su demonstracijomis Vašingtono prie Sov. Sąjungos ambasados. Tos demonstracijos buvo prieš sovietinę Lietuvą ir kitų Baltijos kraštų okupaciją olimpinį žaidynių proga. Jis nurodė, kad Lietuvių Katalikų Religinė Salpa esanti vienintelė pasaulyje įstaiga, kuri skiria visą savo laiką pagalbai Sov. Sąjungoje prisipaustiems lotynų apeigų katalikams. Pasak jo, sovietų valdžia siekia sunaikinti K. Bendriją po stalu, nuolat sypsantis svečiams ir juos tikinant, kad K. Bendrija mirštanti savo mirtimi dėl piliečių domesio stokos.

* APIE LIETUVOS VYSKUPŲ BEI VYSKUPIŲ administratorių kamantinėjimus rašo Keston News Service agentūra Anglijoje, pasiremdama "LKB Kronikos" 42 nr. žiniomis. Aprašomas vysk. Kriščiūno kamantinėjimas ir bandymai jį priversti pasisakyti prieš komunistų partiją "praskaltusius" kunigus. Tokiais nurodomi atvirame ore Mišias laikęs kun. Mocius ir esenai į Šiluvos šventovę vadovavęs kun. Kriščiukaišis.

KUN. J. STS.

• Sv. Raštas yra šio pasaulio — kalėjimo langas, pro kurį galime matyti amžinybę (T. Dwight).

Lietuviai suiminėja lietuvius

Pogrindžio laikraštis "L K B Kronika" 42 numeryje rašo apie gausias kratas ir tardymus okupuotoje Lietuvoje

1980 m. sausio 30 d. KGB vyr. tardytojas MARKEVICIUS su grupe čekistų: RAUDZIŲ, ČEKENIŲ ir JUREVICIŲ padarė kratą pas Povilą BUŽĄ, gyvenantį Birštone, Cvirkos g. 18. Kratoje kviestiniai dalyvavo V. LAURINAVICIUS ir Liudas BAZILIUS — abu birštoniečiai. Krata prasidėjo 9 val. ir baigėsi 18,20 val. Kratos metu saugumiečiai rado Povilą BUŽĄ dirbantį rūsyje su elektrografiniu aparatu.

Kratos metu paėmė: 17 fotografijų (jose matosi žmonių eisenos, penki kunigai ir t. t.), fotodidintuvą ir fotoremilę, 49 kg balto popieriaus, apie 100 egz. atšviesto "Rūpintojėlio" nr. 11, rašomąją mašinėlę atspausdintą "LKB Kroniką" nr. 41, "Aušros" nr. 19, "Rūpintojėlio" nr. 11, namų gamybos elektrografinį aparatą, 9 seleno plokšteles be numerių, elektrografinius miltelius, augštos įtampos bloką, 19 butelių techninio acetono.

Po kratos Povilas BUŽAS buvo suimtas ir išvežtas į Vilnių.

1980 m. sausio 29 d. vakare Kaune buvo suimtas Kaišiadorių vargonininkas Anastazas Janulis. Drauge su juo buvo sulaukta ir kaišiadoriė Alina SUSLAVIČIŲTE. Rytąjus diena saugumiečiai įsiveržė į užrakintą A. JANULIO butą Kaišiadoriųse (Tarybų g. nr. 6) ir jį iškretė. Po 8 valandos trukusios kratos saugumiečiai išsivėžė du maišus inkriminuojančios medžiagos (atrodo, daugiausia buvo pogrindžio literatūra). Suo metu A. JANULIO butas užplombuotas.

Tą pačią dieną buvo iškrestas ir Alginos SUSLAVIČIŲTĖS butas. Po kratos 3 dienas A. SUSLAVIČIŲTE buvo tardoma.

1979 m. spalio 3 d. pas Helsinkio grupės narį Algirdą STATKEVICIŲ buvo padaryta krata, kuriai vadovavo saugumo mjr. PILELIS ir paplk. KALAKAUSKAS. Kratos metu paimita "LKB Kronikos" nr. 34, antialkoholinio turinio raštas, knyga "Sofiokratijs ir jos pagrindai" ir kt. Virš STATKEVICIAUS sandėliuko durų, kur gali prieiti iš koridoriaus pusės kiekvienas žmogus, saugumiečiai rado herbinį atspaudą: centre Vytis, o aplinkui žodžiai — "Lietuvos Laisvės Lyga. Tautinė Taryba".

Tardymo metu saugumiečiai priekaištavo, kodėl A. STATKEVICIUS pasirašė po 45 baltiejių memorandumu ir reikalavo patvirtinti, kad parašus po šiuo memorandumu rinkęs Antanas TERLECKAS.

Idomu, kad paplk. KALAKAUSKAS dėjęs esąs didelis Lietuvos patriotas.

1980 m. sausio 9 d. Vilniaus Saugumo mjr. PILELIS ir Saugumo paplk. KALAKAUSKAS padarė kratą pas Algirdą STATKEVICIŲ, gyv. Vilniuje, Čarno g. 18-21. Krata pradėta 11,20 val. ir baigta 17,15 val. Kratoje kviestiniai dalyvavo Kęstutis SEDUKIS ir Pavel VINKLEV. SKIJ. Saugumiečiai paėmė: Lietuviškosios Helsinkio grupės kelis dokumentus, O. LUKAUSKAITES "Lagerio pasakas", adresus ir telefonų numerius.

Algirdas STATKEVICIUS suimtas ir laikomas Lukiškių kalėjimo psichoneurologiniame skyriuje (?).

1980 m. sausio 9 d. Saugumo papulkininkis URBONAS, dalyvaujant saugumiečiams SAPYGINUI ir BAGDONOVIUI padarė kratą pas VVU docentą SKUODĮ Vytautą, gyv. Vilniuje, Vandentiekio gatvėje 44-4. Kratos metu rasti keli pogrindžio leidiniai: "Aušra", "Perspektivos", "Pastogė" nr. 1.

Po 1979 m. lapkričio 24 d. kratos doc. Vyt. SKUODIS gruodžio 31 d. buvo už "amoralų elgesį" atleistas iš darbo, o po antrosios kratos suimtas.

1980 m. sausio 9 d. Saugumo majoras MARCINKEVICIUS iškretė lietuvių kalbos mokytoją Povilą PECELIŲNO butą. Krata tęsėsi nuo 10 iki 18 val., kurios metu rasta leidinio "Alma Mater" 20 viršelių, du "Aušros" numeriai ir A. Maceinos "Filosofijos kilmė ir prasmė". Už

Taip atrodo Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslas, fotografuotas 1980 m.

amoralų elgesį" pagal DĮK 287 str. p. 3 atleistas iš darbo ir sumitamas. Mokytojas PECELIŲNAS įtariamias leidinio "Alma Mater" redaktoriū.

Mokyt. PECELIŲNAS yra invalidas, tikintis katalikas ir labai darbštus žmogus. Jis yra sukaupęs didžiulę lituanistinę biblioteką.

1980 m. vasario 6 d. Adutiškio (Svenčionių raj.) klebono ir lietuvių Helsinkio grupės nario kun. Br. LAURINAVICIAUS bute buvo krata, trukusi nuo 13,30 val. iki 21 val. Ją darė: tardymo skyriaus darbuotojai — vyr. ltn. J. MATULEVICIUS, vyr. ltn. R. RAINYS ir Saugumo komiteto darbuotojai — kpt. ALBRIKAS, mjr. SVENTAUSKAS, mjr. GUDAS, mjr. RUKŠENAS ir ltn. RIABINAS.

Paimta: dvi, rašomosios mašinėlės (viena rusišku šriftu, kita — lietuvišku), "Tiesos kelio" vienas numeris, 3 albumai ir įvairūs dokumentai bei laiškai. Įmainių sąrašas figūruoja 37 pozicijos.

1980. II. 6 apie 5 v.r. Šiaulių autobusų stotyje, išlipant iš autobuso Minskas-Ryga, saugumiečių buvo suimtas Lietuvos Helsinkio grupės narys šiaulietis Mečislovas JUREVICIUS. Nuvežus jį į Saugumo skyrių, buvo pateikta sankcija ir padaryta asmeninė krata. Paimta: Helsinkio grupės dokumentai dėl paskutinių areštų bangos Lietuvoje, dėl Lietuvoje gyvenančių vokiečių tautybės asmenų neleidimo išvykti į VFR, B. Pašilinės pareiškimas dėl P. Paulaičio kalinimo, Helsinkio grupės pareiškimas dėl įvykių Afganistane. Tardyme dalyvavo mjr. MARKEVICIUS, papulk. ČUDAS, BIZAUSKAS, ALISAUSKAS ir kiti saugumiečiai. Saugumą domino: rasti kratos metu dokumentai, 1979. VII. 22 eiseną į Kryžių kalną, eiseną į Siluvą (kas organizavo). Į klausimus JUREVICIUS neatšakinėjo. Tardymas tęsėsi iki 14 v.

Po to atvykęs iš Vilniaus prokuratūros tardytojas A. JUCYS su grupe saugumiečių nusivėžė M. JUREVICIŲ į jo namus Spindulio g. 6-10, kur apie 3 val. darė kratą.

Kratoje kaip kviestiniai dalyvavo Rimantas BILIUS, gyv. Šiauliuose, Dubijos 3-27 ir USINSKAS Kazimieras, Juozo, gyv. Šiauliuose Basanavičiaus 5-54. Pagrindas kratai: prokuroro sankcija pagal bylą nr. 58, pasirašyta 80. I. 30. Kratos tikslas: "Paimti fotonuotraukas, susirašinėjimo dokumentus bei adresus kitų aktyvių viešosios tvarkos pažeidėjų".

Rasta ir paimta: 39 fotonuotraukos, kuriose užfiksuotos procesijos, pats JUREVICIUS bei kiti asmenys, 1 vokas su adresu, pašto siuntos įteikimo pranešimas, maldos už tėvynės laisvę, tikėjimo tekstai — 16 lapų, 1 knygelė "Lietuvos blaivinimas", Eucharistijos bičiulių knygutės — 11 št., Eucharistijos vado kalba kryžiaus nešimo proga, knyga "Gyvenimas po gyvenimo", magnetofono juostos (kasėtės) — 37 št. Kratai įpusėjus, į butą atvyko mjr. MARKEVICIUS, kuris "konsultavo" tardytoją A. JUCIŲ.

1980. I. 7, 15 val. M. JUREVICIUS buvo iškvieistas į Šiaulių m. prokuratūrą, kur minėtas Vilniaus prokuratūros tardytojas A. JUCIUS paaiškino JUREVICIUI, kad jam užvedama byla pagal BK 199 str. 3 d. "už eisenos į Kryžių kalną organizavimą". Buvo iškvieisti liudininkai (2 vyrai ir viena moteris), kurie atpažino JUREVICIŲ (rodant vienam "liudininkui" jį ranka nupaveiksluotas). Tardytojas klausinėjo: kas kiti 79. VII. 22 eisenos į Kryžių kalną organizatoriai, kur dabar yra STANELYTE. Teiravosi taip pat apie kažkokią gydytoją iš Birštono ir t. t. M. JUREVICIUS atšakinėti į betkokių klausimų atsakais ir protokolo nepasirašė. Pabaigai tardytojas pareikalavo, kad JUREVICIUS niekur iš Šiaulių miesto neišvyktų.

1980 m. vasario 18 d. milicijos kpt. SLIBINSKAS kratė Prienų parapijos vikaro kun. Antano GRAZULIO butą. Krata pradėta 14 v. 30 min. ir baigta 19 v. Kviestiniai kratoje dalyvavo prieniškiai — Irena JAKSAITIENE ir Kazimieras RACKAUSKAS. Kratoje dalyvavo taip pat Prienų VRS darbuotojas Pranas GUPLALA. Kun. Antanas GRAZULIS tuo metu buvo tardomas Prienų milicijos skyriuje. Kratos metu paimta: leidinio "Tiesos Kelias" 12 egz. (įvairūs numeriai), rašomoji mašinėlė "Erika", pamokslinė medžiaga ir pamokslai, rašyti ranka bei rašomąja mašinėlė, religinės brošiūrėlės "Kodėl aš netapau ateistu?", "Pastabos apie ateizmą" (10 egz.), "Krizės ženkle", "SOS iš anapus", "Mokykloje" ir kt. Iš viso paimta 39 pavadinimai.

Kratos metu paimtieji daiktai rodo, kad krata buvo padaryta valstybinio saugumo pavedimu.

1980 m. vasario 18 d. Prienų rajono milicijos vyr. ltn. LAPINSKAS padarė kratą Antano LODOS garaže, kuriuo naudojosi kun. Antanas GRAZULIS. Kratos metu paimtos šešios baltos metalo plokštelės (dydis 460 mm x 20 mm x 2 mm). Krata pradėta 15 v. ir baigta 15 v. 30 min. Kviestiniai kratoje dalyvavo — Petras ZVEJAUSKAS ir Ona VILKIENE.

1980 m. vasario 18 d. Alytaus m. milicijos kapitonas BARANAUSKAS padarė kratą pas kun. Antano GRAZULIO tėvus, gyvenančius Miroslavo parapijoje, Mankūnų kaime. Kratoje dalyvavo milicijos kapitonas PLESKUS ir kviestiniai — Marė BRINDZIENE ir Algimantas GRIGONIS. Kratos tikslas — paimti "nusikaltimų būdu įgytas transporto priemonių atsargines dalis arba kitus nusikaltimų būdu įgytus daiktus". Krata pradėta 11 v. 35 min. ir baigta 13 v.

Kratos metu paimta: religinė knyga "Dieviškojo Išganytojo Kančios sargyboje" 1, 2 ir 3 d. (knyga versta iš anglų kalbos, 1914 m. leidinys), įvairaus formato baltos popieriaus 380 kilogramų, religinė knygelė "Mūsų bočių takais" (memuarai iš Gardino).

1980. II. 12 buvo iškrestas Kauno sen. klinikinės ligoninės (Nukelta į 3-čią psl.)

MYLIMAI MAMYTEI

Suvalkų trikampyje mirus,

ONĄ DERLIŲNIENĘ su vyru nuoširdžiai užjaučiame —

S. ir J. Andriuliai K. Pr. Gaida
G. ir V. Balčiūnai V. Kastytis
G. ir J. Kaknevičiai F. ir V. Urbonai
L. ir G. Kurpiai R. Valiūnas

PRANŲ JONUŠUI

mirus, jo dukras — geriamą seselę M. LORETA, ponį ADELĘ ABROMAITIENĘ, ponį BENITĄ GATAVECKIENĘ, jų vyrus, anūkę, anūkus, artimuosius gimes giliai užjaučiu ir kartu dalinuosi jų skausmu bei liūdesiu —

Juozas Tirkšlevičius su šeima

Ilgamečiam Medžiotų ir Žūkautojų Klubo "Tauras" direktoriui

A.A. JURGIUI RACIUI

mirus, jo seseriai MARYTEI, sūnui JURGIUI Lietuvoje, krikšto dukrai MARGARITAI LUKOSEVIČIŲTEI-KIŠKIENEI ir visiems giminėms bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą bei kartu liūdimę —

Medžiotų ir Žūkautojų Klubo "Tauras" valdyba ir nariai

VLADUI KONČIUI mirus,

žmoną BIRUTĘ, dukrą IRENĄ su šeima, visus gimes bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimę —

E. ir J. Butkai
V. ir A. Siminkevičiai
B. ir P. Sapliai

MYLIMAM VYRUI

A+A JUOZUI ALELIŲNUI mirus,

žmoną ALDONĄ, brolienę ANNĄ, brolius PRANĄ ir ANTANĄ, pusbrolių ANTANĄ JUZAITIĮ ir jų šeimas, Lietuvoje jo senutę Mamą, seserį, brolius ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdimę —

B. ir J. Akelaičiai Z. ir J. Klevinai
S. ir A. Petraičiai

Canadian Art Memorials Ltd.

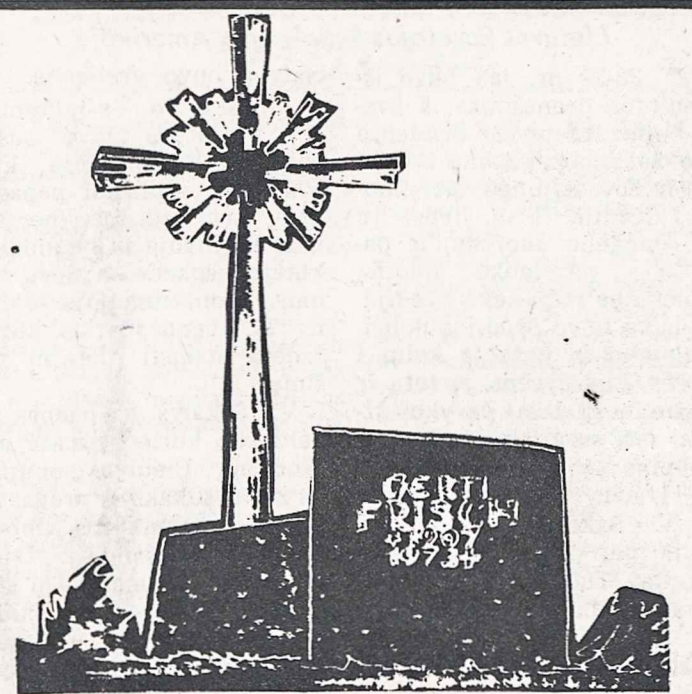
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Klevelando-Detroito skautų bei skautų stovyklos vadovai Romuvos stovyklavietėje prie Toronto. Iš kairės: R. Belzinskas, kun. R. Sakalys, OFM, s. J. Jurgutis, vyr. skautė D. Petukauskaitė, vyr. sk. A. Jurgutytė, ps. A. Plodžinskienė, v.s. V. Aleknieienė, vyr. sktn. I. Kerelienė, v.s. S. Gedgaudienė, v.s. S. Ilgūnas Nuotr. V. Bacevičius

Nutarta kalbėti angliškai...

Apie stovyklas, organizacijas ir patriotizmą

AURELIJA BALASAITIENĖ

Priartėjus vasarai, beveik visas lietuviškas jaunimas bent keletą savaitę praleidžia jaunimo organizacijų stovyklose, į kurias juos siunčia tėvai įvairiais motyvais. Tačiau bene pagrindinis motyvas yra tas, kad jaunimas, susibūręs gamtoje, patyrusių vadovų priežiūroje, praleistų savo tarpe dalį atostogų, kurių metu, būdamas atskiras nuo kasdieninės aplinkos, sutirėtų dvasiškai savo organizacijos idealų rėmuose ir, kas svarbiausia, tvirčiau „atlietuventų“.

Ateitininkai, savo laiku daugiau dėmesio skyrę dvasinei jaunimo žmogaus auklėjimo pusei, per eilę metų savo organizacijos metodus supanašino į skautų įvesdami lauž. s. gamtoje stovyklas su mankšta, sportu. Skautai, pagal paskirų vietovių paėgumą, sustiprino dvasinį auklėjimo elementą.

Lietuvių tėvų noras, kad jaunimas priklausytų vienai ar kitai jaunimo organizacijai, pirmoje eilėje yra grindžiamas jų stipriu įsitikinimu, jog lietuviško jaunimo tautinės sąmonės palaikymui jaunimo organizacijos yra būtinos. Rudenio sugrįžta jaunimas užsigrūdinęs, nūdegusiais veidais, sustiprėjęs kūnu, užgrūdintas fiziškai, kai reikia prapristi prie bendros virtuvės, oro permaitinimo ir nepatogumų. Atsigabena jis į namus lietuviškas dainas, glėbį išpūdžių, draugų ir draugių adresus tolimose miestuose. Lašas po lašo, ir tų stovyklų bei organizacijų įtaka pasireiškia lietuviškų šeimų sukurimu (būkime realistai ir atviri gyvenimo tikrovę), įsijungimu į vieną ar kitą lietuvišką veiklą, lietuviškosios tapatybės išsąmoninimu. Spaudoje plačiai pasklidusi žinia apie lietuvių jaunųjų suėmimus demonstracijos Vašingtone metu yra neginčijamas lietuviško auklėjimo rezultatas, kaip ir praeityje lietuviško jaunimo aktyvaus dalyvavimas Simo Kudirkos bylos istorijoje.

Skaitau spaudoje išpūdžius iš stovyklų, bandydama susidaryti

šios dienos nuotaiką išpūdi. Savo ilgametėje skautijos veikloje turėjusi progos vadovauti nevienai stovyklai, iš arti pažįstu problema, sunkumus ir pasisekimus. S.m. „Draugo“ rugpjūčio 8 d. numeryje su idomumu perskaičius Ginos Remeikytės „Kernavės“ tunto „Kepurinės“ stovyklos aprašymą, buvau maloniai įteikta tiek pačios autorės išvalgumo, tiek stovyklos nuotaikų. Straipsnis taip pat buvo pakankamai drąsus (galėtų pasimokyti vyresnieji mūsų žurnalistai), nes jame buvo nesibijota iškelti ir neigiamybių. Korespondentė tačiau pabrėžia tos stovyklos lietuviškumą, primindama, kad kaikiuriose skautų stovyklose jau nutarta kalbėti angliškai, nes tai esą lengviau, ir... vadovai tarpusavy kalba angliškai.

Skautybės šūkis skelbia „Dievi, Tėvynei ir artimui“... Lietuviškoji skautija buvo atkurta Europoje testu jos tradicijoms. Įsikūrus Amerikoje, lietuviškoji skautija savo egzistenciją pateisina tik tuo, kad ir antrasis šūkis idealas būtų pilnai įgyvendintas. Tarptautinė skautybė yra prieinama kiekvienam krašte ir kiekvienam. JAV ir Kanadoje veikia skautai, duosiniai remiami savo kraštų vyriausybių ar specialių organizacijų. Jie turi stovyklavietes, autobusus, gerokai nejudamo turto ir paramos. Lietuvius skautus beveik be išimties išlaiko mūsų visuomenė, juose išžūrėdama mūsų tautinės gyvybės tęsinį. Iki šiol buvau girdėjusi ne vieną gandą, kad skautai nutarę savo tarpe kalbėti angliškai, bet tai yra pirmas kartas, kad apie tai perskaičiau spaudoje. Turiu prisipažinti, kad mano reakcija į tokį faktą yra aštri: lietuviškoji skautybė laisvame pasaulyje turi teisę egzistuoti tik tol, kol ji liks ištikima lietuviškosios skautybės principams. Atimkime lietuvių kalbą iš tokios organizacijos, ir ji tampa nebereikalinga...

Praktiškai kalbant, argi imanoma mokyti išodžio lietuviškai, o istatų angliškai? O gal išodis

bus duodamas angliu kalba prie lietuviškos vėliavos?

Stovyklose nekalbėti lietuviškai pasiteisinimo nėra, nes stovyklose vartojamas kasdieninis žodynas nėra labai platus. Jei neskaityti pašnekesių ir kitų intelektualinio pobūdžio užsiėmimų. Paprastus pokalbius, mankštos išsireiškimas, drausmės klausimus galima išspręsti pačia paprasčiausia kalba. Taigi, pasiteisinti tegalima abejingumu ar... tingėjimu. O kalbos vartojimas savaime žodyną plečia.

Jei kalbėti apie vadovų prieauglio trūkumą, tai reikia kalbėti tuos, kurie vadovus priaugina, nes dailiai kalbančio, lietuviškai ir idealistiškai nusistatęsio jaunimo yra, tik jo reikia pajieškoti ir jį tam darbui skatinti.

Savaime suprantama, be pastangų nieko nuveikti negalima, bet ir taip pat negalima nuleisti rankų, kurioje nors vietovėje susidūrus su vadovo problema. Amerikoje skautybei noriai ir efektingai talkina tėvai. Abejonės nėra, kad ir mūsų tėvai, iki šiol skautybę visokeriopaip rėmę, ir šiuo atveju savo talkos neatsakys, tik į juos reikia kreiptis ir jų talkos prašyti ne vien fiziniais stovyklų darbais.

Skautybė yra gyvenimo mokykla, o mokykloje reikia ne vien pramogauti, bet ir mokytis. Taigi vadovai privalo kalbėti lietuviškai ir savo pavyzdžiu įkvėpti jaunesniuosius. Reikalui esant, galima kreiptis į lituanistines mokyklas, kurios, be abejonės, talkintų „paskolindamos“ mokytojus skautiškam žodynui papildyti, sąvokoms paaiškinti, pašnekesiams praversti.

Jei pamaldoms kviečiamas kapelionas, sportui sportininkas, kodėl negali ir skautų stovyklą būti kviečiamas lituanistas? Nepakanka Kaziuko mugių, uniformų ir rankdarbių. Kiek žinau, seserija turi gan plačią lituanistinę programą, kuriai pasirengti reikia bent minimalio lituanistinės mokyklos programos žinojimo.

Sueigos privalo vykti tik lietuvių kalba, ir jokie kompromisai nėra pateisinami. Tenka pastebėti, kad ir skautų organizacijai priimami vaikai, kurie yra lietuvių kilmės, bet lietuviškai nekalba. Ju naudai yra kalbama angliškai. Tuo tarpu tėvai, kuriems lietuvių kalbos palaikymas jų vaikui yra būtinas, nukentčia sąskaiton tu, kurie savo vaikų jos nemoka.

Kokia išvada? Ar reikia paaukoti lietuvišką šeimą draugiškumo labui? Ar nereikia iš organizacijos reikalauti, kad jos nariai laikytųsi tos organizacijos pagrindinių principų? Giliau panagrinėję reikalą, turime prieiti išvadą, kad skautybės egzistencija už pavergtos tėvynės ribų yra pagrįsta ištikimybės Lietuvai principu, kuris pirmoje eilėje pasireiškia gimtosios kalbos palaikymu.

Dauguma skautų lanko lituanistines mokyklas. Neleiskime, kad vietovės, kuriose vadovai nebeturį atsakomybės jausmo ir tikro lietuviško pareiškimo, būtų sunaikintos lituanistinių mokyklų pastangos ir tėvų lietuviško auklėjimo dvasia.

Būdamas iš prigimties optimistė, tikiu, kad Ginos Remeikytės reportažas mini vieną izoliuotą atvejį, nepaplitusį visuose mūsų skautų vienetuose. Patarina, kad tėvai lankytų sueigas kaip žiūrovai ir domėtusi skautų sueigų turiniu. Tik tokiu būdu bus išvengta priekaištų ir karčių nusivylimų. Tėvai remia organizaciją ir turi turėti savo balsą jos veiklos pobūdyje.

Daugiau buvo tikėtasi

Lietuvių Bendruomenės rengta konferencija Vašingtone ir Lietuvos pavergimo 40 metų sukakties paminėjimas

L. VALIUKAS

“Tėviškės Žiburiai” (1980 metų liepos 10 numeris) ir JAV lietuvių patriotinė spauda skyrė nemažai dėmesio politinei konferencijai (birželio 8-9 dienomis Vašingtone, JAV), kurią suorganizavo PLB, JAV LB ir Kanados LB visuomeninių reikalų komisijos. Konferencijos organizatoriai labai aiškiai pabrėžė, kad iškilusių LB darbuotojų minimu suvažiavimu JAV krašto sostinėje buvo paminėta Lietuvos pavergimo 40 metų sukaktis.

Be abejonės, ta konferencija nebuvo siekiama savųjų išjudinimo Lietuvos laisvinimo darbui, nes dauguma suvažiavimo dalyvių buvo iškilūs LB darbuotojai. Masių išjudinimas minėtam darbui labai reikalingas. Jau eilę metų Los Angeles ir apylinkės (JAV) lietuviams surošiamame kasmet politinių studijų savaitgalis. Susidomėjimas tais politinių studijų savaitgaliais yra didelis. Juose dalyvauja iki 400 asmenų. Be vietinių visuomenininkų bei politinio darbo puoselėtojų, politinių studijų savaitgalio programose dalyvauja bent pora ar net daugiau „šviesesnių protų“ iš JAV rytinio pakraščio. Tais politinių studijų savaitgaliais išjudinamos masės pilnesniam, tikslesniam ir našesniam Lietuvos laisvinimo darbui. JAV, Kanados ir kitų kraštų LB vienetai turėtų imtis iniciatyvos rengti panašius politinių studijų savaitgalius kasmet kiekvienoje vietovėje, kur tik yra didesnis lietuvių skaičius.

Iš Vašingtono konferencijos laukėme žymiai daugiau. Tai buvo augšto laipsnio pašnekesys savųjų tarpe. Tiesa, toje konferencijoje dalyvavo keli antraeiliai pareigūnai iš Baltųjų Rūmų, respublikininkų kandidato Ronald Reagan rinkiminės akcijos taip pat antraeilis darbuotojas. Ar JAV ir Kanados LB „šviesesniems protams“ buvo reikalingas tas pašnekesys? Tos konferencijos organizatoriai turėjo išeiti su tikrai „žemę pajudinančiais“ planais, juos ten papildyti, priimti ir imtis konkrečių žygių jų įgyvendinimui. Konferencijos išvados turėjo būti skirtos ne saviesiems, bet laisvojo pasaulio spaudai, televizijai ir radijui.

Kas buvo galima (ir dabar dar galima) padaryti? Buvo galima (ir dabar dar galima) „pajudinti žemę“. Vienas ar kitas reikalas jau pavėluotas, bet eilei žygių durs dar nėra uždarytos.

Stai, kas dar galima pasiekti: 1. Išgauti vedamuosius didžiuosiuose JAV ir Kanados dienraščiuose.

2. Sueiti ir kontaktą su žymesniais JAV ir Kanados dienraščių laikraštininkais („columnists“), „palenkti“ juos mūsų reikalui ir išgauti iš jų bent po straipsnį Lietuvos bylos klausimu.

3. Išgauti audiencijas pas JAV prezidentą, Kanados ministrą pirmininką ir tų kraštų užsienio politikos vairuotojus (JAV — valstybės sekretorių, Kanado — užsienio reikalų ministrą); su jais susėsti ir rimtai pasikalbėti Lietuvos bylos reikalu, o ne tik pasisveikinti ir nusifotografuoti.

4. Išgauti audiencijas pas JAV ir Kanados parlamentarus

vadus bei su jais taip pat rimtai ir konkrečiai pasikalbėti Lietuvos laisvinimo reikalui.

Tai tik keli siūlymai. Rekomendacijų bei sugestijų būtų galima duoti žymiai daugiau. Čia turima reikalo su JAV ir Kanados LB vadovybėmis, kurių tarpe nestinga „šviesių protų“.

Šie metai JAV politiniame gyvenime yra labai svarbūs — rinksime ar perrinksime krašto prezidentą; rinksime ar perrinksime JAV kongreso Atstovų Rūmų visus narius (435); rinksime ar perrinksime JAV senato trečdalį narių. Abi pagrindinės JAV politinės partijos — demokratų ir respublikininkų — jau turėjo savo suvažiavimus, kurie priėmė partijų programą ir išrinko prezidento ir viceprezidento pareigoms kandidatus.

Ar buvo parodyta bent kiek iniciatyvos įtraukti į programas bent po vieną sakinį Lietuvos ar Baltijos kraštų bylos reikalui? Respublikininkai kiek užsimena savo programoje apie pavergtąsias tautas. Tai ukrainiečio dr. L. Dobriansko pastangų vaisius. Eilė JAV LB darbuotojų viešėjo Baltuosiuose Rūmuose, fotografavo su prezidentu J. Carteriu ir jo žmona, vienas JAV LB darbuotojas (buvęs seniau respublikininkas) pakvies tas net sudaryti specialų komitetą — „Lithuanian-Americans for Carter“. Neteko nei girdėti, nei skaityti, kad bent vienas tų lietuvių, kurie viešėjo Baltuosiuose Rūmuose ir fotografavo su prezidentu Carteriu ir jo žmona, būtų rimčiau ir išsamiu pasikalbėję Lietuvos bylos klausimu.

Patys amerikiečiai yra siūlę išnaudoti šiuos rinkiminius metus Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų bylos reikalui. Eilė kongresmanų yra pateikę stiprias rezoliucijas Baltijos kraštų bylos reikalui. Kongresmanas John M. Ashbrook (R. — Ohio), H. Con. Res. 144 (96th Congress) autorius, prieš kiek laiko rašė:

... I have offered this resolution in preceding Congresses and it gathers dust in Committee and dies at the end of the Congress. In fact, I am told that some people interested in Baltic affairs considered the proposal too tough and embarrassing to the Administration in office at the time. Another alternative to pressuring Congress to pass this measure is the presidential campaigns which are now gearing up. You might want to consider querying all candidates on whether they would actually carry this part of his foreign policy would be tough, indeed...

JAV LB vadovybės keli atstovai galėtų ir turėtų rimtai susėsti ir su Jimmy Carteriu, ir su Ronald Reaganu, išsikalbėti Lietuvos bylos klausimais ir išgauti iš jų pareiškimus raštu, kad jie, jei bus išrinkti, imsis rimtų žygių Lietuvos bylai kelti, ginti ir judinti.

Visi siūlymai, rekomendacijos ir sugestijos pareikalautų didelių pastangų, darbo, laiko ir pinigų. Visa tai būtų galima įvykdyti. Tai būtų tikrai apčiuopiamas Lietuvos pavergimo 40 metų sukakties paminėjimas.

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir atraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Skautų stovykloje Romuvoje, prie Toronto, uždegė didįjį laužą vyr. skautininkė I. KERELIENE ir v.s. V. BACEVICIUS Nuotr. V. Bacevičius

Lietuviai suiminėja lietuvius

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nės gyd. — oftalmologės Onos SEREIKAITES butas Kaune (16-tos divizijos g. nr. 56a-39).

Gyd. SEREIKAITĖ milicijos pareigūnas paėmė darbo metu — komandiruotėje Jurbarko ir įsodinęs į saugumo mašiną atvežė į Kauną. Butą krėtė Vilniaus tardytojas (kriminaliniams reikalams) JUCYS su trimis saugumiečiais ir viena moterimi. Krata atlikta be kviestinių ir be kratos orderio. Ji truko 7 valandas. Po kratos jokio protokolo dublikato apie paimtus daiktus kratos metu saugumiečiai nepalikio.

Kratos metu paimtos 2 religinio turinio knygos, visos užrašų knygtės, kaikiurios fotografijos (pvz. kunigų, seminarijos auklėtinių), atvirukai su sveikinimais, kunigų primicijų paveikslukai, kaikiurie laiškai. Gyd. SEREIKAITĖ apkaltinta kaip „juodosios mantijos“ gydytoja (atseit, kunigų gydytoja), o jos butas — Eucharistijos bičiulių centras (kurie, jų manyimu, savo rankose turi visą religinę veiklą Lietuvoje), kaltino ją esant vienuole, o taip pat dėl kryžiaus nešimo į Kryžių kalną.

Tardytojas JUCYS nepasitenkino iškėrė SEREIKAITES kambarį — susiradęs raktą, išiveržė į Jadvygos STANELYTES kambarį (jos tuo metu nebuvo namuose) ir smulkiai jį iškėrė, pasiimdamas jos darbo knygtę, diplomą, nemažą religinių knygų, užrašų knygtę su adresais, fotografijas ir fotonegatyvus. Taip pat pasisavino ir bedievių išniekinto kryžiaus liekanas, kurias J. STANELYTĖ buvo įsidėjusi į celofaninį maišelį ir užrašiusi kryžiaus išniekinimo datą.

Kratos metu pareigūnai išlaužė gyd. SEREIKAITES sandėlio duris ir čia padarė krata. Iš sandėlio paėmė keletą daiktų, kurių tarpe buvo senas radio imtuvus. Pareigūnai greit sufanzavė, kad čia atseit yra radio siųstuvas ir juo perduodamos žinios į Romą.

1980 m. sausio 4 d. į Vilniaus saugumą tardymui buvo iškviesta Vitalija ŽVIKAITĖ. Tardė vyr. tardytojas PILELIS ir RUKŠENAS. Buvo klausinėjama, ar turi ryšį su kauniečiais — BUTKEVICIUM, ANDRIUKAICIU, vilniečiais — PATACKU, MATULIU ir kt. Saugumiečiai teiravosi, kaip „Aušrą“ pateko straipsnis, kurio rankraštis buvo iš jos paimtas kratos metu. Tardytojas RUK-

ŠENAS apgailestavo, kad tardymas vyktų ne prieš 30 metų, nes tada niekas „nesiterliotų“ ir nereikėtų rankioti įrodymų. ŽVIKAITĖ buvo pažadėta, kad tardymams bus kviečiama ir ateityje.

1979. XII. 24 ir Naujų Metų dieną į Vilniaus KGB buvo iškviestas „pokalbiui“ Algis PATACKAS. Tardytojai PILELIS ir RUKŠENAS, kurie šį kartą vaidino taikaus „tėvelio“ rolę, reikalavo raštiškai pasizadėti neprisidėti prie pogrindžio spaudos, nekritikuoti valdžios, būti lojaliu. PATACKAS tokio pasizadėjimo neparašė.

Rugsėjo mėn. Saugume buvo tardomas vilnietis Juozas PRAPIESTIS.

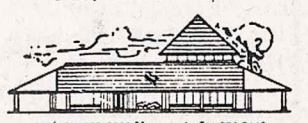
Danutė KERSIOTĖ po 1979 m. lapkričio 24 d. kratos, kurios metu buvo rasta daug pogrindžio leidinių, gruodžio 29 d. „už amoralų elgesį“ buvo atleista iš darbo (dirbo kultūros ministerijoje). Saugumiečiai Danutę KERSIOTĖ ir toliau terorizuoja.

1980 m. pradžioje Šiauliuose buvo tardomi žmonės, dalyvavę maldingioje kelionėje į Šiluvą. Pavyzdžiui, pas Bronių KRUMELĮ prisistatė saugumietis ir kamantinėjo jo sūnų, kodėl jis važiuotų į Šiluvą, ką savo mašinoje vežė, kas maldinga kelionė organizavęs ir kt.

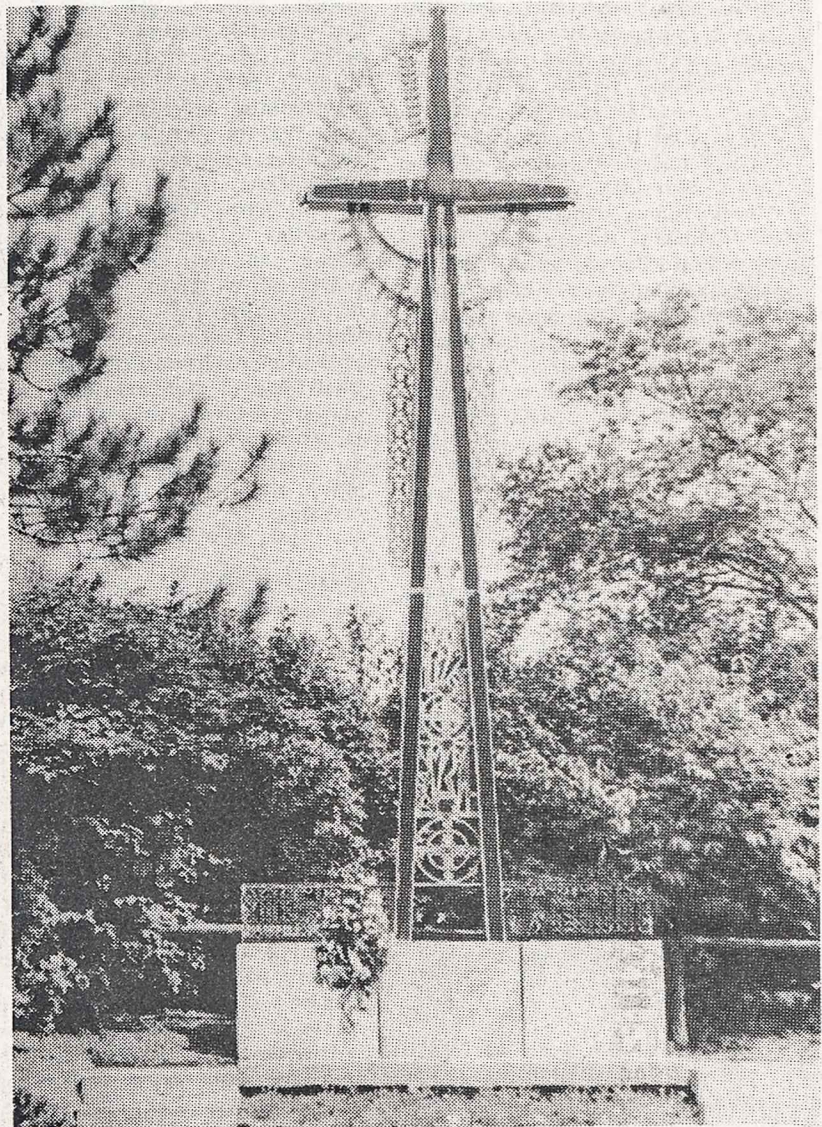
1979 m. lapkričio 24 d. apie 13 v. KGB pareigūnai atvažiavo į Žemės ūkio Akademiją Kaune, ieškodami dėstytojo Aleksandro ŽARSKAUS, gyvenančio Tabariškėse. Neradę dėstytojo akademijoje, saugumiečiai nuvyko į jo namus ir iš ten nusi-vežė į Kauną. Tardymas truko iki 18 v. Po to atvežė vėl į namus ir apie 19 v. pradėjo krata, užsėtusią iki 22 v. Krata pravedė saugumietis GAVENAS mjr. MARKEVICIAUS pavedimu. Kvietiniai dalyvavo Žemės ūkio Akademijos dėstytojai — Vytas DAMULEVICIUS ir Algirdas RAILA, kurie padėjo daryti krata ir budėjo, kad Zarskai tarpusavyje nesikalbėtų. Nors kratos orderis buvo išrašytas tik Aleksandro ŽARSKAUS vardu, tačiau pas senuosius ŽARSKUS dar kruopščiau buvo visas verčiama augstynkojomis. Saugumiečiai kažko jieškojo šiauduose, miltuose, kiaušinių loviuose, šaldytuve ir net... šuns būdoje. Kruopščios pastangos davė mažą vaisių — saugumiečiai dėmesį atkreipė tiksliai viena smulkia sutvarstyta dėže, kurią išsimatavo ir išsivežė. Padarę krata, saugumiečiai primygtinai reikalavo, kad šeimnininkai atiduotų neva kažkur paslėptą popierių.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Tel. 533-7954

Turner & Porter

Lietuvos Kankinių kryžius, pastatytas Kanados kankinių vietovėje Midlande, Ont., kur kasmet rengiama lietuvių maldininkų kelionė Nuotr. J. Urbono

“Gintaro” ir “Ažuolo” mokyklos kursantai žygiuoja į vėliavų aikštę Romuvos stovyklavietėje V. Bacevičius

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MOKSLEIVIŲ TALKA

Birutė Jonuškaitė "Komjaunimo Tiesoje" rugpjūčio 16 d. paskelbė pasikalbėjimą su komjaunimo centro komiteto respublikinio moksleivių darbo ir poilsio stovyklų štabo viršininku Jonu Ivoška. Jame aptariama moksleivių talka kaimui vasaros mėnesiais. Neorganizuotu mastu ji buvo pradėta 1967 m. Organizuoti sąjūdžiui tuo darbu ir poilsio stovykloms tapo 1970, kai jam vadovauti ėmėsi komjaunimas. Tą vasarą buvo 30 stovyklų, kuriose dirbo 947 mokiniai. 1976 m. įsteigus respublikinį štabą, jau turėta 540 stovyklų su 31.161 mokiniu. Perna stovyklose dirbo ir atostogavo apie 62.000 vaikų. Šiemet stovyklų mažiau, bet jos dienos. Lietuva yra padalinta į šešias zonas, kurias tvarko zoniniai stovyklų štabai, būtent, Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Klaipėdos ir Alytaus-Kapsuko (Marijampolės). Apie talką kaimui J. Ivoška pasakoja: "Žinoma, pagrindiniai vaikai darbai — rinkti akmenis, ravėti daržus, bet kitiems jiems ir kitur padirbėti. Štai šiemet pats darbų įkūris buvo numatytas birželį, o vasara vėlavo apie dvi savaites. Todėl ir dirbo moksleiviai ne tuos darbus, kurie buvo numatyti sutartyse: šalines valę, mėžę, dažę, ruošę ūkio pastatus šienapjūtei..." Jai prasidėjus, dirbti teko ne 4 valandas per dieną, o 6 ir net daugiau dėl dažno lietaus. Vidutinis moksleivių uždarbis — 35-40 rublių. Tik kaikiuriose ūkiuose vaikai uždirba po 7 rublius per dieną. Mokinių pažiūra ir tas darbu ir poilsio stovyklas nėra vienoda. Dalyviai telkia savanoriškų principu, patys patiekia savo prašymus ir tėvų sutikimą. Kaikiuriose mokyklose yra tiek norinčių, kad net reikia konkursinės atrankos, o kitose tik po ilgos agitacijos surenkamas reikalingas moksleivių skaičius. J. Ivoškos išvada: "Čia priklauso nuo to, kokį įspūdį vaikams padaro ūkio pirmajais metais. Jeigu vaikus šaltai sutiko, ir jie jau tėsį įspūdių vaidmenį, jeigu nesirūpino jais, blogos buvo buitinės sąlygos, blogai maitino, — jie daugiau ten savo noru nevažiuos..."

SAPALŲ SOVCHOZE

Panašia tema apie studentų bei moksleivių darbą "Komjaunimo Tiesoje" rugpjūčio 15 d. prabilo ir R. Valatka, konkrečiai paliesdamas Vilniaus miesto rajono Sapalų kolchozą. Neįtikėtinas prisiminimas pėnai iš jo išsivėžė Vilniaus universiteto studentai, šiemet atsisakę pasirašyti sutartį. Teko kreiptis į Alytaus politechnikumą, kuris sovchozo atsiuntė "Porinęs" būrį. Vaikams ir merginoms yra nustatytos dienos normos. R. Valatka vaizdingai pasakoja: "...vien normų nepakanka norint įkviesti būrinių namų planą. Kad atliktų darbų už 8310 rublių, kaip irasyta sutartyje, reikėtų, kad kiekvienas alytis būtų kas antra darbo diena ir po dvi normas (kurios ne tokios jau mažos) "ištemptų". Tik kur ten ištemptų, jei septyniolika (!) "Porinęs" vaikų tik pirmajais darbais dirba, už kuriuos atlyginimas — valandinis: nei daugiau, nei mažiau... Vadinasi, planas gula ant likusios būrio pusės — merginų pečių..."

KARTŲ ISPŪDŽIAI

"Porinęs" būriui Sapalų sovchozo vadovavo R. Macikienė. Dvi savaites

jai teko kovoti su sovchozo vadovybe, kad moksleiviams, neturintiems nė 18 metų amžiaus, būtų sumažintos dienos darbo normos ir kad jiems būtų leista dirbti viena valanda mažiau. Tokia tvarka apvylė talkininkus: "Todėl didelio entuziazmo jų veiduose neišvysime", — rašo R. Valatka. "Ir kur čia tam entuziazmui kunkuliuoti, jei tave kasdien vis kitur siunčia — tai kur grojiv iškasti, tai pašluoti, tai vėl kokį pripuolamą darbą lieps nusitverti. O pirmomis dienomis, kai pylė lietus, iš viso jokio darbo nebuvo — apie tai, kad gali teiktis dirbti po stogu, ūkiu, daiktai nepagalvojo... Visai tas entuziazmas išgaruoja į stovyklą sugrįžus — lova prie lovos trijuose kambarėliuose, nei kėdės, nei spintelės rūbams. Kur prisėsti? Tik ant lovos belieka. Tai išvydę rajono sanitarijos ir epidemiologijos stoties gydytojai aktą surašyti norėjo... Galima suprasti medikus — jie savo darbą dirba. Tačiau ir moksleiviams ne pyragai — jei aštuonias valandas skynė agurkus, ilgai neištvėsi. O kėdžių, kaip sakiau, nėra. Tame pačiame namelyje įsikūrusi vėnos Kauno vidurinės mokyklos darbo ir poilsio stovykla. Tiek pat — 40 žmonių. Jokio atskiro kampo paskaityti knygas, pagaliau aptarti dienos darbo rezultatus nėra. Kam apie tą ūpą ir kalbėti, jei taip gyvena. Stebėtis dar reikia, kad moksleiviai dirba visai patingiai. Šeštadieniais visi porinėčiai stengdavosi grįžti namo, kad bent galėtų žmoniškai išsimiegoti. Nevillodavo jų net ir sovchozo rengiamos ekskursijos.

"PALANGOS VASARA-80"

Taip pavadinotas V-sis tradicinis pramoginių šokių konkursas buvo surengtas Palangos "Jūratės" susivienijimo "Gintaro" poilsio namų klube. Dėl prizinį vietų dvi dienas varžėsi A klasės šokėjai klasikinių, P. Amerikos šokių, "Rylio" ir polkos konkursuose. Geriausiai pasirodė Kauno politechnikos instituto pramoginių šokių grupės "Viesulas" atstovai D. Zapanikaitė ir A. Stačiokaitis. Jie buvo stipriausi klasikinių, P. Amerikos šokių ir polkos konkursuose. "Rylio" geriausiai šoko Vilniaus šilvaimo staklių gamyklos klubo šokėjai I. Krucina ir V. Gričius. Grupinėje įskaitoje stipriausi buvo Kauno profsąjungų kultūros rūmų "Sūkurio", Vilniaus respublikinių profsąjungų kultūros rūmų ir "Aušros" klubo šokėjai.

TROFEJŲ PARODA

Olimpiados metu Taline buvo surengta penktoji Baltijos respublikų medžioklės trofėjų paroda, kuriai buvo surengta 1.200 įvairių rodių. Aukso medaliais įvertinti 30, sidabro 387, bronzos — 396 trofėjai. Estijoje dabar yra 16.000 medžiotojų, Latvijoje — 30.000, Lietuvoje — 18.000. Estija turi apie 8.500 briedžių, 6.000 šernų, 28.000 stirnų, 150 vilkų, 360 iūšių; Latvija — apie 13.000 briedžių, 9.800 elnių, 14.900 šernų, 270 vilkų, 38.000 stirnų; Lietuva — 7.500 briedžių, 14.000 šernų, 36.000 stirnų, 290 vilkų. Lietuvos medžiotojai aukso medalius Talino parodoje gavo: 2 — už taurių elnių, 3 už briedžių, 5 už stirnų ragus, 67 už šernų iltis.

V. Kst.

Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo — BALFO direktorių suvažiavimo dalyviai Čikagoje 1980 m. liepos 5 d. Viduryje — pirm. M. RUDIENĖ, jos dešinėje — kun. A. BALTRUSIONAS, jos kairėje — direktorių tarybos pirm. VL. PAZIŪRA

Olimpinės žaidynės televizijoje

KAZYS BARONAS

Dalį vasaros atostogų teko praleisti Bavarijos Alpėse, netoli Austrijos sienos. Ten 5-6 val. į dieną galėjau stebėti televizijos ekrane olimpinis žaidimus, nes V. Vokietijoje, ryšium su Maskvos olimpiados boikotavimu, jai skirdavo tik pusvalandį.

Nesitenkinau vien televizija. Artimiausiam kurortiniame mieste įėjusi nusipirkdavau vokišką ir anglišką spaudą, lygindamas komentarus bei apžvalgas. O jos buvo beveik panašios: atidarymą vokiečiai pavadino "Kitsch" — šlamštu, tuo tarpu anglišką spaudą — perdėtu teatralizmu. Tas pats buvo su uždarymu: londoniški "Daily Mail" rašė, kad pabaiga-uždarymas neturėjusi jokio šilumo, džiaugsmo, o "Sun" atstovas Hilary Banner taip užbaigė paskutinės dienos įspūdžius: "Atvykęs į Londoną, tuoj pat fotografuosi traukinį, atsiremsiu į paminklą, įėjusi politikos atstovus, nusipirksiu lėktuvo bilietą, neturėdamas iš anksto tam leidimo". Tuo tarpu vienas didžiausių Prancūzijos dienraščių "L'Equipe" žaidynes patį susumavo: "Nedalyvaujant daugeliui kraštų, savo užnuodyta Afganistano nuotaika ir dideliu žiūrovų sovinizmu šie olimpiniai žaidimai Maskvoje paliko kartų skonį".

Zaidimus laimėjo "Staatsmaeture" (valstybiniai mėgėjai) — taip juos vadino V. Vokietijos spauda) — Sov. Sąjungos sportininkai. Visai suprantama, nes nedalyvaujant JAV, Kanadai, Japonijai, Vokietijai ir kt. valstybėms, raudonosios Mekos komanda, sudaryta iš pavergtų tautų atstovų, beveik be jokios konkurencijos laimėjo daugiausia medalių. Sov. Sąjungos sportininko kova stadione yra karu kova už būvį — skanesnį duonos kšnij geresnį butą, drabužių ir t. t.

Nusijuokdavau nekartą iš Austrijos televizijos komentatoriaus, kai pradžioje transliacijos puz. boksininką Ševčenką pavadins ukrainiečių, po kelių minučių jį tautybę pakeisdavo į "... "Sovietrusse!" Mūsų šikius Robertą Zulpą, Liną Kačiušytę, A. Nenėnienę, S. Mažeikaitę bei kitus vadino "Sovietrusen", visiškai neturėdamas Sov. Sąjungos tautybių nuovokos.

Be didesnių politinių incidentų baigėsi olimpiada, sutraukusi į Maskvą beveik 200.000 karių, uniformuotų ir slapstosių policijos atstovų. Bijota išsiskirti, demonstracijų, tačiau, kaip ir turistai, visa olimpiada jau iš anksto buvo įstatyta į stiprius komunistinės propagandos rėmus. Tai jautė kiekvienas užsienietis, tai jautė kiekvienas laisvo pasaulio sportininkas, tai jautė kiekvienas žurnalistas, matydami kas ketletą žingsnių karius bei milicijos atstovus.

Iš anksto buvo gautos žinios, kad demonstracijai buvo pasirošę Prancūzijos sportininkai. Laukta jų pasirodymo. Tačiau atrodo, kad prancūzai pakeitė savo strategiją, išreikšdami protestą dėl žmogaus teisių lažymo tik spaudos konferencijoje. Nedaug žinių gauta apie susideginusį žmogų Kremliaus aikštėje. Ir šis įvykis buvo "tabu".

Tačiau geriausių protesto ženklų kaikiurių Vakarų pasaulio valstybių buvo žygiavimas atidarymo ir uždarymo iškilmėse su olimpine vėliava, pagerbimas už laimėtą aukso medalį ne kėlimu valstybinės vėliavos ir grojimu himno, bet tik olimpinės vėliavos ir olimpiados himno. Ar suprato šį protesto ženklą?

ly žiūrovai stadione, sunku pasakyti. Vieni Vakarų žurnalistasai sako "taip", kiti — "ne".

Televizijos ekrane teko matyti tokį užbaigimo epizodą: vietoj JAV vėliavos, kaip 1984 m. olimpiados šeimininkės, keliama Los Angeles miesto vėliava, grojamas olimpinis himnas. Dalis žiūrovų atsisoja, dalis sėdi ir aiškiai šaiposi iš atsistojusių pagerbti tik miesto vėliavą. Sovietų televizija (ji perdavė Europos kraštams), žygiuojant atidarymo iškilmėse valstybės komandai su olimpine, o ne valstybine vėliava, — rodė tik valstybės vardą. Tačiau visi žurnalistasai padarė vienodą išvadą: organizacinio atžvilgiu, punktualumu ir... propagandiniu atžvilgiu Sov. Sąjunga olimpinį žaidynių egzaminus išlaikė labai gerai. Bet tai buvo kartą gera pamoka ir tarptautiniam olimpiniam komitetui, kad skyrimas olimpinį žaidynių didžiosioms valstybėms yra labai netikslus sprendimas, nes sportas tampa politiniu futbolu, spardomiu vieniems bei kitiems ir plačius politinius vartus.

HAMILTON

VYSK. VALANCIUS MOKYKLA rugpjūčio 20, šeštadienį, 9.30 v. r., tose pociose St. Joseph's mokyklos palatose (270 Locke St. So.) pradėda mokslo metus. Tėvai, tai rytą atvežę savo vaikus, prašomi atlikti reikalingą mokinio registraciją. Ir šiemet mokykloje veiks specialus lietuviškai nekalbančiųjų skyrius. Veiks ir priešmokyklinis skyrius — darželis, jei susidarys pakankamas skaičius vaikų. Visi lietuvių tėvai prašomi atsiųsti savo vaikus į mūsų lietuviškos mokyklos vedėjas

RAMONA KRISTOLAITYTE rugpjūčio 23 d. ištekojo už Terry Doherty. Jungtinių apėigas AV šventovėje atliko par. Klebonas prel. J. Tadarauškas. Apėigu metu, vargonams palydinti, otso pagiedojo sol. J. Kristolaitytė-Daugėlienė. Vestuvinis pokylis įvyko puosnioje ir vėsioje "The Hillcrest" restorano salėje. Vaisėse dalyvavo per 200 svečių, daugiausia iš Hamiltono, bet buvo ir iš Toronto, Čikagos ir net, Floridos. Pasakyta kalbų. Pirmasis pabrolis pristatė svečiams gražiąją jaunamartę, antrasis pabrolis pasiūlė visiems išgerti tostą už puosniųjų pamergių būrį. Kalbėjo jauniosios tėvelis, apibūdindamas vedybinį gyvenimą kaip gražią dangaus mėlę, pro kurią kartais turi praplaukti ir tamsesnės debesėlės. Jaunasis pasisakė, kodėl jis toks laimingas. G. J. Kristolaitis išleido į marčias jau paskutinį savo šeimos vaiką. Dar patys gražiai ir jaunai atrodatys tėveliai dabar lauks vaikaitį.

"CANUSA" ŽAIDIMAI, kurie kasmet rengiami tarp Amerikos Flintino miesto ir Hamiltono, šiemet įvyko Flintine rugpjūčio 8-9-10 dienomis. Į žaidimus iš Hamiltono buvo nuvykę 23 autobusai sportininkų ir pats burmistras. Hamiltono miestui ten atstovavo ir 7 lietuvaitės: Onutė Stanevičiūtė, Danutė Bernotaitė, Daina Koperskytė, Laima Raguckaitė, Ramona Bernotaitė, Ramona Raguckaitė ir jų vadovė Valentina Subatnikaitė. Mūsų lietuvaitės stalo tenise iškovojo labai daug laimėjimų ir tuo prisidėjo prie Hamiltono pergalės. Laimėtų taškų rezultatas: Hamiltonas — 82, Flintas — 60. Hamiltonas, pasirinkęs kitą labai panašų savo didumui ir charakteristikai Amerikos miestą, tą sportinių varžybų tradiciją tęsia jau nuo 1957 metų.

A. A. BIRUTĖ ZUBRICKIENĖ, TRUMPICKAITĖ, 55 metų amžiaus, hamiltoniečių Alg. Trumpicko ir N. Gutauskienės sesuo, rugpjūčio 16 d. iš AV šventovės buvo palaidota Mississaugoje lietuvių kapinėse. Mirė ji nuo širdies priepuolio generalnėi Osavos ligoninėje. Hamiltono dar tebegyvena jos mama ir sūnus Nijorke. Po pirmojo vyro E. Mickūno mirties ji iš Bostono vėl buvo sugrįžusi gyventi į Kanadą.

ARONAS STOSIUS yra atidares labai modernią spaustuve — "Style-Rite" (853 Main St. E.), priešais "Talka". Pačiomis naujausiomis mašinomis jis atlieka įvairiausius spaudo darbus. Moderni ofseto mašina gali betkokių norimų stilių atspausdinti lietuviškus tekstus. K. M.

KLB SALPOS FONDO HAMILTONO SKYRIUS turėjo posėdį š. m. rugpjūčio 27 d., kuriame aptarė vaizų ir parengimo reikalus. Metinis

Salpos Fondo parengimas įvyks lapkričio 8 d. su gražia ir jdomia mienine programa. Taip pat šiame parengime bus pristatyti mūsų lietuvių abiturientai, baigę XII gimnazijos klase. Pasistatę siuntinių Suvalkų trikampio lietuviams nuo š. m. sausio 1 d. — 87, kurių 32 Punsko gimnazijos mokiniai. Gauta visa eilė padėkos laiškų iš Punsko gimnazijos mokinių, kurie dėkoja už materialinę bei moralinę paramą. 1979 m. vėjams metu surinkta aukų \$123. Komitetas tikisi ir šiais metais surinkti apie porą tūkstančių. Didžiąją Salpos Fondo išlaidų dalį sudaro siuntinių išsiuntimas. Tuo rūpinasi komiteto narys J. Astaras, kuris į šį darbą įdėda visą savo širdį. Todėl turintieji gerų dėvėtų drabužių prašomi jam pristatyti arba pranešti telefonu 549-4859. Taip pat komiteto nariai pasidalino aukų rinkimo sąrašus, ir tuoj bus pradėdama vaje. Mielai tautiečiai, kai į jūsų duris ir širdį pasibels Salpos Fondo aukų rinkėjas, neuždarykite durų ir neatšakykite paaokoti šiam kilniam šalpos darbiui. Paramos laukia Vasario 16 gimnazija Vokietijoje, Punsko gimnazija ir jos auklėtiniai. Tiesa, mažai žinome apie Punsko lietuvių gimnaziją, bet ji yra ir joje mokieta lietuviškas jaunimas. Salpos Fondo komitetas prašo pagalbos aukų rinkime. Prašome skambinti J. Pleiniui tel. 549-5372. Šiuo metu Salpos Fondo komiteta sudaro: J. Astaras, M. Borusienė, G. Kairienė, V. Kežnaitis, L. Klevas, Č. Mačienė, J. Pleinys, Z. Pullanauskas ir V. Sakalas.

25-TOSIOS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS loterijai aukojų po: \$100 — L. J. Kriaučiūnai ir S. S. Rakščiai, po \$50 — P. Armonas ir Vl. L. Kybartai. Organizacijos komitetas dėkoja visiems už aukas. Iš šių aukų bus perkami loterijos laimikiai. Šioje loterijoje bus galima laimėti spalvotą televiziją, radiją ir kitus vertingus laimikius. Greitu laiku bus pradėdami platinti šios loterijos bilietai.

CHORO "AIDAS" REPETICIJOS prasidėjo rugpjūčio 7, sekmadienį, 1 v. p. p., parapijos salėje. Repetacijos vyks reguliariai kas sekmadienį. Organizacijos prašomos laiką nuo 1 v. iki 3 v. p. p. parapijos salėje rezervuoti "Aido" repeticijomis. Salė gauta tam laikui iš parapijos vadovybės. Kviečiamos naujos mergaitės įsijungti į choro eiles. J. P.

Vancouver, B.C.

AUKOS TAUTOS FONDUI 1980 METAIS. \$30: A. Kontautas; \$25: A. Kenstavičius; \$20: A. Bajoras, C. Domenta, A. Goronson, P. Jukna, J. Sakalauskas, A. Smilgys, A. Stalio, B. Vileita.

\$10: T. J. Anderson, E. Gumbelis, J. Maciauskas, V. Skabeikis, P. Skučas, A. Smilienė, H. Tumaitis, K. Vanagas.

\$5: J. Anderson, M. Artis, M. Jurgelavičius, J. Klimas, L. Maciauskienė, O. Maciauskienė, B. Radzevičius, K. Smilgienė.

\$3: P. Dainius; \$2: R. Maleris, P. Valanciūnas, J. Venskus.

Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams. Nuosirdi padėka buvusiam TF įgaliotiniui B. Radzevičiui už atliktą darbą. Dabariniams TF įgaliotiniui A. Smilgiui linkime sėkmės Tautos Fondo darbe.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

BOSTONO MIESTAS šiemet švenčia savo 350 metų sukaktį. Į jos minėjimus buvo įtrauktos ir etninės grupės. Lietuviams teko rugpjūčio 6 d. Pasirušimui vadovavo specialus komitetas su pirm. Mykolu Drunga. Antrajame Bostono rotušės augšte buvo įrengta Lietuva garsinanti paroda su tautine mūsų vėliava ir Vyčiu. Lankytojų domino didžiulis Lietuvos žemėlapis, pridėta palyginimų lentelė. Ji priminė, kad JAV nepriklausomybė buvo paskelbta 1776 m. o Lietuvos — jau 1236 m. Toliau pateikiamos Lietuvos ir JAV sostinės, dabartinis gyventojų skaičius. Nelaimingiausiai JAV laikotarpiu buvo pilietinis karas, Lietuvos — Sovietų Sąjungos atnešta okupacija. JAV tada neteko 1,6% savo gyventojų, o Lietuva — net 30%. Automatinis skaidrių aparatas ekrane rodė Lietuvos vaizdus. Salės pasienose ant stalų buvo išdėlioti lietuviški medžio drožiniai, gintaro dirbinių, audinių ir lėlės. Šią tautodailės parodą surengė Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius ir J. Vanagačio šaulių kuopos narės. Savo talka įsijungė ir Lietuvos vyčiai. Lankytojai galėjo nusipirkti pyragėlių ir lietuviškos geros.

MENINIS LIETUVIŲ PASIRODymas įvyko specialioje estradoje prie šais Bostono rotušės, kai tarnautojai turėjo pietų pertrauką. Programos vadovė Jūratė Aukštikalnienė žiūrovus supažindino su Lietuva ir lietuvišiais. Pasak jos, 350 metų sukaktį švenčia ne tik Bostonas, bet ir lietuviai, kurių imigracija į JAV taip pat prasidėjo prieš 350 metų, kai Nijorkan atvykęs vienas mokytojas pradėjo organizuoti mokyklas. Tris tautinius šokių pasirodymus įvaskos vadovaujamas Bostono tautinių šokių sambūris. Su lietuviškomis dainomis programon įsijungė Naujosios Anglijos konservatorijoje dainavimą studijuojanti Marytė Bizinkauskaitė. Gita Kupčinskienė išrinkiavo keliolika lietuvių, pasiūsiusių tautiniais drabužiais. Jos buvo Bostono lietuvių entografinio ansamblio narės. G. Kupčinskienė, pasikviesdama po dvi atstoves, pasiūsiavo žiūrovams, kuriai Lietuvos sričiai priklauso tautiniai jų drabužiai. Po to ansamblietės padainavo porą dainų, kurių tekstą ir jo prasmę amerikiečiams paaiškino G. Kupčinskienė. Programą užsklėdė Bostono tautinių šokių sambūris su savo vadovu G. Ivaška. Žiūrovų eilėse buvo ir nemažai Lietuvos vyčių, net čia dieną prasidėjo jų seimas Bostone.

ETNINIŲ GRUPIŲ TARNYBA (Ethnic Community Services) Čikagoje šią vasarą tiria Marquette Parko lietuvių dalyvavimą politiniame JAV gyvenime. Anketo pagalba norima sužinoti: 1. kiek lietuvių yra JAV piliečių, 2. kiek jų užsiregistruoja dalyvauti rinkimuose ir kiek balsuoja, 3. su kokiomis kliūtimis susiduria norintys dalyvauti politiniame gyvenime. Etninių grupių atstovai Marquette Parko lietuvių lankymą pradėjo rugpjūčio viduryje ir ji tikisi užbaigti iki spalio pradžios.

AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS LEIDYKLOS naujoji direktorių taryba Čikagoje pasiskirstė pareigomis: pirm. — kun. A. Kezys, SJ, vicepirm. — V. Lukas, sekr. — N. Gražulienė, izd. — dr. S. Saulius, narys — P. Aleksa. Naująją valdybą sudaro: pirm. P. Aleksa, sekr. N. Gražulienė ir izd. dr. S. Girmius.

Brazilija

SAO PAULO LIETUVIŲ SKAUSTAI savaitę trukusią stovyklą surengė Albino ir Fridos Lipų ūkyje. Prisimenant popiežiaus Jono-Pauliaus II viešnagą Brazilijoje ir siekiant dvasinės atgaivos, jai buvo duotas "Aušros" vardas. Dalyvavo 32 skautai, skautės, paaūkytės ir vilkininkai, suskirstyti į "Pipiriukų", "Bitučių", "Pumos", "Peledų" ir "Erelių" skiltis. Stovyklos komendantas buvo Albertas Lipas, slauge ir dainų vadove — studentė Rosana Jurčiukonytė. Vyresnieji įsikūrė penkiose palapinėse, jaunesnieji — dviejose kambariuose. Pirmadienį buvo pastatyti stovyklos vartai, lietuviškos kryžys, pagražinta vėliava aikštelė, iš akmenėlių sudarytas Lietuvos žemėlapis. Antradienis buvo skirtas draugystei, trečiadienis — iškylos, ketvirtadienis — susikaupimui. Aptartas šventovės lankymas, Mišios, sakramentų. Po pietų stovyklą aplankė trys kunigai — Pr. Gavėnas, SDB, P. Urbaitis, SDB, ir J. Šeškevičius. Įžodį atliko Lijla Mikalkėnaitė, Andrius Pavilonis ir Valteris Mikalkėnas. Vakarinis susimastymo lauzas, kurio programai vadovavo R. Jurčiukonytė, užbaigtas religinėmis giesmėmis. Penktadienis buvo skirtas Havajų dienai su atitinkamais papuošalais, pietumis bambukų miške. Prie vakarinio lauzo suvaidintos lietuviškos vestuvės. Stovyklą užbaigtą šeštadienį, 5 v.p.p. Visi reikė viltį įsijungti į jaunimo stovyklą Buenos Aires, Argentinoje, kuri ten bus surengta 1981 m. vasario mėnesį P. Amerikos lietuvių kongreso metu.

Australija

ATEITININKIJOS 70 METŲ SUKAKTĮ Adelaidės ateitininkai sendraugiai paminėjo specialia akademija. Pagrindinį pranešimą apie ateitininkų sąjūdžio gimimą bei jo įnašą į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir tautinę kultūrą padarė J.

Stepanas. Prisiminti ir pagerbti mirusieji bei žuvusieji ateitininkai. Mėnėnė dainų programą atliko moterų kvartetas "Nemuno dukros" ir sol. G. Vasilauskienė, o savo eilėraščių jon įsijungė P. Pusedėris.

VIKTORIJOS PAVERGTŲJŲ TAUTŲ TARYBA savo metinį posėdį turėjo rugpjūčio 12 d. Melburno Lietuvių Namuose. Metinį veiklos pranešimą padarė pirm. Albinas Pocius. Posėdyje dalyvavo tarybą sudarančių tautinių grupių pirmininkai ir po du atstovus kiekvienos tautybės. Jie visi buvo dėkingi pirm. A. Pocui ir kun. S. Gaideliui, SJ, už taip gražiai suorganizuotas ekumenines pamaldas Sv. Patriko katedroje liepos 27 d. Pasibaigus dvejų metų kadencijai, iš pirmininko pareigų pasitraukė A. Pocius, bet jis vėl buvo vienbalsiai išrinktas vadovauti VPT Tarybai. Vicepirmininko pareigas teko ukrainiečiui A. Verešakai, sekretorės — slovakai T. Kral, izdininko — latviui G. Lambertui. Į darbotvarkę yra įtrauktas paminklo Katyno aukoms pašventinimas rugsėjo 14 d. Essen-dono lenkų šventovėje. Rugsėjo pabaigoje į Melburną atvyks žymūs ukrainiečių disidentas Valentinas Morozas. Rugsėjo 27 d. jis padarys pranešimą Lietuvių Namuose.

KATALIKŲ RYŠIŲ CENTRAS Sydnejuje transliuoja sekmadienines Mišias televizijos IX kanale. Spalio 9 d. transliacijos buvo pakviestas dalyvauti Sydnejaus lietuvių choras "Daina", vadovaujamas muz. Br. Kiverio. Mišias anglų kalba atnašaus kun. P. Butkus, o choras giedos lietuviškas ir lotyniškas giesmes.

Britanija

PLB VALDYBOS PIRM. INŽ. V. KAMANTAS su žmona rugpjūčio 16-18 d.d. viešėjo Londone. Sv. Kazimiero parapijos sveitinėję jį padarė pranešimą "Dirbame Lietuvos labui". Šia proga jis priminė, kad oficialiu Britanijos lietuvių atstovu Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje nuo š. m. liepos 1 d. yra Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga. Inž. V. Kamantas turėjo pasitarimus su jos centro valdyba ir "Europos Lietuvių" redakcija, aplankė Lietuvos atstovą V. Balicką.

SKOTIJOS LIETUVIŲ KLUBAS Bellshille vietovėje oficialiai buvo atidarytas rugpjūčio 16 d., dalyvaujant apie 100 lietuvių iš įvairių Skotijos vietovių. Tarp jų buvo ir Londono Lietuvių Namų bendrovės pirm. J. Alkis. Apie naują pastatą klubui kalbėjo jo pirm. J. Blūdižis. Statyba užbaigta pėnai su finansine vietinės valdžios parama, nes jos įsakymu buvo nugriautas senasis pastatas dėl esmo poreikio. Naujasis pastatas turi didelį žemės plotą, pakankamai vietos priestatams ir automobiliams stovėti. Pirm. J. Blūdižis oficialiai klubui atidarymui pakvietė J. Alkį. Pastarasis, džiaugdamasis Skotijos lietuvių laimėjimu, linkėjo, kad naujasis Lietuvių Klubas taptų sėkmingu plačios apylinkės lietuvių veiklos centru Skotijoje.

Šveicarija

DR. ALBERTAS GERUTIS, gyvenantis Berne, liepos 21 d. atšventė deimantinę amžiaus sukaktį. Jis yra žurnalistas ir diplomatas, gavęs teisių daktor laipsnį Berne universitetu. Nepriklausomybės metais dirbo ELTOS žinių agentūroje, buvo jos ir "Lietuvos Aido" atstovu Berlyne, kartu talkindamas ir Latvijos bei Estijos agentūroms. 1933 m. buvo paskirtas Klaipėdos krašto gubernatūros spaudos referentu, vėliau — spaudos patarėju, priklausė Klaipėdos prekybos instituto steigėjų gretoms. Į Lietuvos užsienio reikalų ministeriją įsijungė 1936 m. ir dirbo tarptautinių organizacijų skyriuje. Nuo 1937 m. jam teko būti Lietuvos delegacijos prie Tautų Sąjungos sekretorium, reikalų vedėju. Dėl II D. karo iširus Tautų Sąjungai, buvo perkeltas į Lietuvos pasiuntinybę Berne vadovauti Lietuvos spaudos biurui. Mirus Lietuvos pasiuntiniui dr. J. Šauliui 1948 m., paskirtas jo vieton. 1946 m. įsteigė Lietuvių Bibliografijos Archyva. Priklauso dabartinei Lietuvos diplomatinė tarnybai, plačiai reiškiasi Šveicarijos spaudoje, gindamas Lietuvos ir kitų Baltijos respublikų reikalus, bendradarbiauja įsėivjos spaudoje, redaguoja žurnalus.

Vokietija

LIETUVIŲ MALDININKŲ KE-LIONE ū Osnabrecką rugsėjo 28 d. organizuoja Hamburgo bei apylinkių kapelionas kun. V. Šarka. Vyktama bus specialiu autobusui ir privačioms automobiliams. Osnabreckas apsikrūstijęs prieš 1200 m.; buvo įsteigta vyskupija, kurioje ir dabar savo būstinę tebetrui Hamburgo, Bremeno, Schleswig-Holsteino vysk. dr. H. Witterlis. Visi maldininkai susirinks prie senosios Osnabrecko katedros — lietuvių, italų, ispanų, kroatų, kroatiečių ir lenkų. Mišias laikys ir pamokslą sakys vysk. dr. H. Witterlis. Jis taipgi pašventins kiekvienos tautybės žvakę, papuoštą tautiniais ornamentais. Visos tautybės pamaldose žada dalyvauti pasipuošusios tautiniais drabužiais su savo šalies vėliavomis. Po Mišių bus bendri pietūs jų dalyviams. Šia proga planuojamas ir atskiras platesnio masto lietuvių sąskrydis.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **TALKA**
830 Main Street E., tel. 544-7125 LBM TL6

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalis šeštadienis uždaryta.

Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnos čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 4%
santopus 10%
term. depozitus 1 m. 10%
term. depozitus 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 10 1/2%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13%
asmenines paskolas 14%

Naujas

Lenkas Lietuvos klausimais

STEPAS VARANKA

Lenkų bibliotekininkas Wiktor Sukiennicki parašė ilgą straipsnį leidinio "Zeszyt Historyczny" (Istoriniai sąsiuviniai) 48 nr., kuris buvo išspausdintas 1979 m. Paryžiuje. Jame autorius nagrinėja 4 knygas, parašytas dviejų lenkų ir dviejų lietuvių. Čia pateikiu minėto straipsnio mintis.

Lenkų ir lietuvių santykiai

Šia tema P. Lossowskis yra parašęs knygą "Stosunki polsko — litewskie w latach 1918-1920" (Lenkų-lietuvių santykiai 1918-1920). Šioje 400 psl. knygoje autorius rašo apie lenkų bandymus surengti Kaune sukilimą 1919 m. rugsėjo mėnesį, apie jų pastangas Lietuvą apsupty ir pagaliau apie Vilniaus užėmimą 1920 m. spalio 8-9 d. d. Jis naudoja dokumentus bei jam prieinama medžiaga ir pateikia dalykus kitokioje šviesoje nei iki šiol lenkams buvo įprasta.

Pasak Lossowskio, suartėjimas su Lietuva visą laiką buvo lenkų rankose. Lenkija mėgino suartėti su Lietuva, tačiau žiūrėjo į lietuvių su panieka, laikė juos karjeristais, kuriuos galima pinigais papirkti. Autorius netiki, kad prie tokių žmonių priklausė Stanisław Żurawicz, Pilsudskio giminaitis, ir gen. Silvestras Žukauskas. S. Narutowicz pasirašęs Vasario 16 akta lenkiška pavarde forma, be to, jo brolis Gabrielis buvo Lenkijos prezidentu. Gen. S. Žukauskas 1919. VIII. 3 Kaune, kalbėdamas su būsimu lenkų generolu ir ministru Kasprzycki, pareiškė jaučiantis lenkų ir vadovaujamą Lietuvos kariuomenei, nes norįs priversti prie taikos su Lenkija. Pasak autoriaus, Lietuvoje buvo ne daugiau papirkamų asmenų, kaip ir kitose kraštuose.

Lietuvoje stiprėjo opozicija, kuri rengė sukilimui. Varšuvon iš Lietuvos atvyko Narutavičius ir Jurgis Aukštolaitis ir pateikė Pilsudskiui lenkų sukilimo planą, kuris vėliau betgi tapo tragikomedija.

Po Pilsudskio mirties lenkai priėmė išvadą, kad Lietuvos vyriausybė nori užmegzti diplomatinis santykius su Lenkija, bet norėtų, kad ši padarytų spaudimą. Dėlto atsiradęs ir 1938 m. ultimatumas, kuris abiem pusėm buvęs naudingas. Tokia Lenkijos politika Lietuvos atžvilgiu buvusi panaši į Žygimanto Augusto metodą.

"Karas ne karas"

Toki pavadinimu išleisdino knygą Lenkijoje Henryk Wisner ("Wojna nie wojna"). Joje autorius gvildena lietuvių-lenkų santykius nuo seniausiu laikų iki II D. karo. Jis naudojosi įvairia medžiaga, bet paliko daug neaiškumų. Pvz. jis nepaaiškina, kodėl atsirado Lietuvos-Lenkijos unija, koks buvo jos pobūdis. Esą personaline unija buvo susirėšę čekai, vengrai, švedai, saksonai ir kiti, tačiau pilnas susijungimas įvyko tik su Lietuva.

Simtmečių eigoje lietuvių-lenkų santykiuose esą vyravo dvi srovės — pozityvi ir negatyvi. Pozityvi srovė buvusi jogailaičių, kuri turėjusi ir opoziciją. Ilgainiui įsigalėjusi negatyvioji srovė. Nuo XVII š. ji stiprėjo, skirtumas didėjo, lietuvių patriotizmas augo, atsiribojimas nuo Lenkijos didėjo. Tik autorius nepaaiškina, kodėl visa tai vyko.

Pasak Wisnerio, 1928 m. Lietuvoje viešėjo Bolesław Drobnier, Adolf Nowaczynski ir istorikas Władysław Semkowicz. Jie pastebėjo, kad jaunime reikią antilenkiškas nusistatymas, ypač Kaune. Kaišiadoryse 1929 m. buvęs surengtas visuomeninis Jogailos teismas. Jogaila buvęs apkaltintas Lietuvos vienybės sugriovimu, jos prijungimu prie Lenkijos ir Kęstučio nužudymu. Teismo sprendimas: nepripažinti Jogailai D. Lietuvos kunigaikščio titulu ir išbraukti iš Lietuvos istorijos. 1934 m. "Vilniaus Rytotojus" rašęs: esą, jei ne Jogaila, tai unijos su Lenkija nebūtų buvę, ir Lietuva būtų išlikusi didelė valstybė iki XX š.

Dr. Žmuidzino knyga

Tai "Commonwealth polono-lithuanian ou l'Union de Lublin (1569)", išleista 1978 m. tarptautinės "Mouton" leidyklos. Ji nagrinėja Liublino unijos klausimą.

Sukiennickis į šį leidinį žvelgia kritiškai. Jis nelinkęs pripažinti, kad šiame leidinyje išdes-

tyta visai nauja samprata Liublino unijos klausimu ir kad šis darbas esą reikšmingiausias per ištisus 400 metų. Esą autorius, praplėtęs disertacinį savo darbą, mini trijų Paryžiaus universiteto profesorių pavardes (Le Fur, De Lapradelle, Gidel), nors dėkoja šešiem asmenim už patarimus bei kitokią pagalbą. (Priekaištas be pagrindo — juk ruošiant spaudai knyga reikia ne vien akademinės pagalbos, S. V.).

Esą knygos autorius save laiko teisininku-sociologu ir dėlto galėjo leidinio turinį žymiai išplėsti, paliešti net priešistorinius laikus bei kitus įvykius, reikalingus paremti savo tezei.

Pasak Sukiennickio, dr. J. Žmuidzinas pabrėžia mintį, jog Lietuva, kad ir būdama unijoje su Lenkija, neprarado savo nepriklausomybės. Esą lietuviai negalėjo sutikti Liubline susijungti su Lenkija į vieną valstybę. Sukiennickis rašo, kad dr. Žmuidzinas cituoja Liublino aktą apie abiejų valstybių susiliejimą į vieną kūną, tvirtindamas, jog tai buvo nereikšmingi žodžiai, atsiųę nuo tikrovės. Ir po Liublino akto pasirašymo Lietuva buvusi atskira, nepriklausoma valstybė, bet Lenkijos sąjungininkė. Autorius nesąsiginigalus teisine prasme, o Liublino konferencijos aprašymas paimtas iš "Seimo dienyne", paskelbto Działinskiego Poznaneje 1856 m. ir Kojelaviciūso 1869 m. Petrapilyje. Tai, kas autorias knygoje teisinga, nėra nauja, o tai, kas nauja, ypač sociologinėje srityje, nevisada yra teisinga.

Sukiennickis cituoja lenką autorių M. Bobrznyski, kuris savo "W Dziejach Polski w zarysie" V tome, 78-79 psl. rašo apie Liublino uniją:

"Lietuviai su protestu paliko pasitarimo vietą. Pasipiktinęs karalius paragino lietuvių ir rusinių bajorus ginklu pagrasinti unijos priešininkams ir pareikalavo, kad ir Liublina atsiųstų savo atstovus priesaiki. I karaliaus raginimą atsiliepė ir atliko priesaiką vaivadijos, valdos, apskritys — Kijevo, Volynijos, Padolės, Bracłavo, isipareigodamos sąjungai su Karūna. Tam rengėsi Vilnius, Lietuvos Brastai, Trakai, Vitebskas, Žemaitija ir kitos vietovės. Unijos priešininkai nusigando, grįžo į Liubliną, sutiko su unija ir bendru seimu su sąlyga, kad jiems būtų paliktas Lietuvos valdymas".

Su mokytojais Dainavoj

Siemet pirmą kartą JAV mokytojų studijų savaitės buvo net dvi: viena tradicinėje Dainavoje (jau XIV-toji), o kita rytiniame pakraštyje — Kennebunkporte pas Tėvus pranciškonus. Tai buvo įmanoma padaryti todėl, kad dar buvusiam JAV LB švietimo tarybos pirmininkui B. Juodeliui pavyko gauti iš valdžios stamboką pinigų sumą tam reikalui.

Dainavoje ištisą savaitę vyravo kultūriniai ir politiniai reikalai. Po jų ėjo kasdienės J. Masilionio paskaitėlės iš lietuvių kalbos sintaksės ("Lietuvių kalbos sakinio skyryba") ir dvi B. Keturakio paskaitos apie sportą mokykloje. Mokytojams vis dėlto reikšmingiausia buvo šeštadienio J. Jasaitis paskaita "Lietuviškojo švietimo dabarties problemos". Ji susilaukė gausiausių diskusijų, kurios susiformavo į keturis klausimus: a. mokytojų paruošimas, b. programos ir vadovėlių, c. mokinių mažėjimas, d. mokyklų išlaikymas.

Mokytojų paruošimo reikalui J. Jasaitis tiek paskaitoje, tiek diskusijose laikėsi nuomonės, kad tas dalykas turi eiti per Pe-

Sukiennickio pastabos primena tradicinę lenkų poziciją Liublino unijos atveju, tačiau neiškelia nieko esmingo, kas paneigtų valstybinį Lietuvos savarankiškumą po Liublino unijos.

Prof. Vardžio knyga

Ryšium su lietuvių-lenkų santykiais Sukiennickis aptaria ir prof. V. Vardžio knygą "The Catholic Church, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania", išleista 1978 m. JAV-se. Šioje knygoje esą matyti siūlės, turinčios nemažos reikšmės tiems santykiams. Kaikurie joje gvildenami klausimai esą diskutuoti, tinkami dialogui. Pvz. kodėl susidarė glaudus lietuvių-lenkų ryšys, išaugęs į sąjungą ir koks buvo jos charakteris.

Sukiennickis atpasakoja prof. V. Vardžio pateiktą istorinį krikščionybės kelią į Lietuvą. Esą nesėkmingas Mindaugo krikštas buvo žalingas Lietuvai. Jei Lietuva būtų priėmusi krikštą Mindaugo laikais, būtų likusi nepriklausoma nuo lenkų įtakos ir stipriai pasistūmėjusi kultūrinėje srityje. Lietuvos lenkinimas ypač sustiprėjęs po 1569 m. Liublino unijos, kai persvėrė lenkų pajėgumas.

Dabartinėje Lietuvoje katalikų būklė esanti sunkesnė nei caro laikais. Lietuviai kovoja už savo tikėjimą su tikru lietuviškų atkaklumu. Tos kovos atgarsiai pasiekia visą pasaulį "Kronikos" ir kitų pogrindžio leidinių dėka. Pasak prof. Vardžio, šiandieną lietuvių nacionalizmas yra katalikiškas skydas. Sovietų Saugumui tai sudaro "užburtą ratą": tikinčiųjų persekiojimas stiprina lietuviškumą, kuris žadina troškimą atgauti savo nepriklausomybę ir laisvę.

Lietuviai nesą patenkinti taikinga Vatikano politika Maskvos atžvilgiu. Toji politika galinti priversti Lietuvos, Latvijos, Gudijos ir Ukrainos katalikus priimti rusų kalbą kaip "lingua franca", t.y. susikalbėjimo priemonę.

Pabaigoje Sukiennickis rašo, kad geopolitinė padėtis yra nepasikeitusi ir dabar. Šiandieną, kaip ir XIV š., tarp Vokietijos ir Rusijos gyvena daug tautų, kurios, kaip ir seniau, turi glaustis prie vieno ar kito kaimyno arba sudaryti atskirą atsparų vienetą. Toks vienetas buvęs ir senoji "Rzeczpospolita", jungusi abi tautas (lietuvių ir lenkų), kurioje įvyko mažiau nutautinimo, negu kitur.

dagoginį Lituanistikos Institutą Čikagoje — jo akivaizdinį ir neakivaizdinį skyrius. Buvo tačiau ir kitokių nuomonių. Iš jų pažymėtinos dvi. Turint galvoje, kad tolimesnėse vietovėse neakivaizdinei instituto medžiagai eiti nėra gerų sąlygų, geriau būtų mokytojų paruošimą telkti į kelias didesnes kolonijas, pasitelkiant savus ir kitataučius specialistus. Kitas kelias būtų kasmet ruošti savaitės ar dvių mokytojų vasaros kursus, specialiai skirtus pradedantiems mokytojams. Tuo atveju reiktų ne tik lektoriams, bet ir kursantams bent kiek primokėti. Ta proga iškilio reikalas lituanistinės katedros prie kurio nors universiteto, kur gal galėtų rasti vietos lietuviškoji pedagogika.

Programų ir vadovėlių reformos reikalą ypač stipriai kėlė kanadiškiai mokytojai. Jie įrodinėjo, kad pagal dabartines programas parašyti vadovėliai yra persunkūs ir mokiniams nebeįkandami. Siūlė viską iš naujo perrašyti. Šiam svarbiu reikalui, deja, pritrūko laiko, lygiai kaip dėl laiko stokos nebebuvo diskutuoti nei mokinių mažėjimo (Nukelta į 7-tą psl.)

Klevelando tautinių šokių grupės "Grandinėlės" narius kalbina televizijos reporteris, kuris domėjosi tautinių šokių švente

Nuotr. V. Bacevičiaus

Čikagieškis "Dainavos" ansamblis rengia muzikinę "Čičinskas", kuriuos autorius yra A. KAIRYS, kompozitorius — A. JURGUTIS. Nuotrauka daryta repetitijos metu. Iš kairės: sol. R. STRIMAITIS, sol. A. SIMONAITYS-GAIZIŪNIENE, režisoriaus P. MAZELIS Nuotr. V. Jasinevičiaus

Marijos Aukštaitės "Išėivė"

PR. NAUJOKAITIS

Kanadoje gyvenanti rašytoja veteranė Marija Aukštaitė (jau einanti 85-uosius metus) prieš porą metų (1978) išleisdino apysaką "Išėivės keliu". Čia vėl turime naują (1980) panašaus pavadinimo Marijos Aukštaitės knygą "Išėivė". Tai autobiografinių atsiminimų knyga, kiek gimininga su pirmąja knyga tuo, kad vaizduoja tą pačią kelionę laivu iš Le Havre uosto Prancūzijoje į Kanadą. Tačiau turinys yra kitas: ten buvo apysaka, vaizduojanti Gražinos gyvenimo vingius, o šioje knygoje yra pačios autorės atsiminimai.

Autorė smulkiai pasakoja savo kelionę nuo namų iki laivo. Didžiausia atsiminimų dalis tenka kelionei laivu. Autorė plaukia į Kanadą pas anksčiau ten išvykusį savo vyrą Antaną su dviem mažamečiais vaikais — Algirduku ir Antanėliu. Vyresnysis sūnus Jonukas turėjo pasilikti Lietuvoje pas senelius, nes tėvas neturėjo pinigų nu-pirkti jam laivakortę. Mat, Kanadoje tuo metu siautė ekonominė krizė, sustojo darbai, su-mažėjo uždarbiai. Tačiau Jonukas liko tik laikinai, kol išėivė atvyktų į Kanadą. Tada, kaip ir dabar, autorė pasakoja, kad prologas savo nuobodumu atgrasins skaitytoją leistis į tolimesnius knygos puslapius.

Knyga rūpestingai išleista. Kalbą peržiūrėjo Č. Senkevičius. Kalbos netikslumų nedaug pasitaiko, pasakojama sklandžiai. Fantastiška viršelių nupiešė dail. Jurgis Juodis (čia ir Kaunas, ir Vilnius, ir vaidilutė su knyga, ir visokie padangių ratilai, šviesos ruožai). Apipavidalino "Tėviškės Žiburiai" spaustuė, spaudė Litho-Art Ltd. Toronte. Išleido A. F. Navikevičius, 1980 m., 266 psl., kainą \$6.00.

kartais net sunku atskirti, kur vaizduojama tikrovė, kur prasideda prasimanymų vaizdėliai. Visai realistiniai yra kelinės traukinių vaizdai.

Atsiminimams netenka daug priekaištų daryti. Atsiminimai šiaip ar taip visada turi ir gerokai subjektyvumo, asmeninio atspalvio. Tačiau tikras balastas yra knygos įžanga — prologas, atskleidžias tariamą autorės viziją, pakilimą į antgamtines sritis. Čia autorė sukuria keistą būtybę — Amžią Sešėlį, Dievo sukurtą, augusnę už angelus. Ta būtybė keliauja per amžius ir savo sparnuose atspindi pasaulio įvykius. Ta būtybė yra dvasia, bet ji turi galios pavirsti ir regimu, žmogaus kūno pavidalu. Visi prologo įvykiai yra fantastiški svaichiojimai apie savo kūrybos misiją, apie buvusius ir būsimus įvykius. Pasak mes tikime, kai yra išlaikomi pasakai privalomi estetiniai dėsniai. Bet prologo fantazijoje nėra tikrų pasakos elementų, ir dėlto visas tų keistų vaizdų sujaukimas skaitytojui sukelia tik nuobodulį ir neįtikina vizijos realumu. Galai atsitikti, kad prologas savo nuobodumu atgrasins skaitytoją leistis į tolimesnius knygos puslapius.

Knyga rūpestingai išleista. Kalbą peržiūrėjo Č. Senkevičius. Kalbos netikslumų nedaug pasitaiko, pasakojama sklandžiai. Fantastiška viršelių nupiešė dail. Jurgis Juodis (čia ir Kaunas, ir Vilnius, ir vaidilutė su knyga, ir visokie padangių ratilai, šviesos ruožai). Apipavidalino "Tėviškės Žiburiai" spaustuė, spaudė Litho-Art Ltd. Toronte. Išleido A. F. Navikevičius, 1980 m., 266 psl., kainą \$6.00.

BALYS GAIDŽIŪNAS

Senolio kryžius

Senolis mano,
Iš tolimos Vorkutos grįžęs,
Už sukilimo drąsą
Katorgos kančia mokėjęs,
Išdrožė kieto medžio kryžių
Ir jį pastatė saugot gimtą žemę.

Jaunystėje,
Kai eidavau iš tėviškės,
Angštai pakeldavau kepturę.
O kai sugrįždavau namo,
Iš džiaugsmo pabučiuodavau
Senolio kryžiaus kojas.

Dabar atėjo laikas,
Drebanti ranka rašytas,
Graudėnis ir už graudulį,
Kad traktoriaus sulaužė kryžių,
Suskalde galvą ir išsivežė
Erškėčių kruviną vainiką.

Tą kryžių ir dabar matau,
Nors mus atskyrė begaliniai toliai.
Ir vieną dieną pakeliu kepturę,
O kitą — pabučiuoju kojas.
Bučiuoju kryžių,
Bučiuoju drąsų senolį.

Senolių pėdomis

Dairaus po savo šventą žemę,
Matau pėdas, senolių mintas.
Matuoju jų žingsnius, stebiuosi,
Skubėjusiais tėvynę ginti.

Iš kur bėpūstų skaudūs vėjai,
Kaip beraudotų mano sesės,
Per kalnus, lygumas ir pelkes
Tėviti senolių žingsniai tęsiasi.

Ir kviečia jie tolyn, ir liepia
Nukirsti svetingą erškėtį,
Kad ir suklupus prisiskelti,
Ateinančia diena tikėti.

"Merkelis Giedraitis"

nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos:
Amberland Publishing Co.,
1813 Larchwood Ave.,
Troy, MI, 48064.
Kaina: \$7.00 minkštasis viršelias, \$11.00 — kietais.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ATEITININKŲ FEDERACIJOS premija už geriausią 1978-79 m. išleistą veikalą religine tema laimėjo kun. Antanas Rubšys, nuo 1957 m. dirbantis dėstytoju Niujorko Man-skyriuje katedrigoje. Putname, Conn., posėdžiavusi vertintųjų komisija, kurią sudarė pirm. kun. V. Cukuras, sekr. N. Gailiūnienė, nariai seserė A. Sereikytė, S. Rudys ir dr. J. Kriau-cėliūnas, vienbalsiai pasirinko kun. A. Rubšio "Raktą į Naująjį Testamentą".

PROF. DR. VYTAUTAS KLEMAS, priklausantis Amerikos Mokslo Akademijos jūros mokslų komisijai, rugpjūčio 4-6 d.d. su žmona Vida lankėsi Otavoje. Pakviestas Kanados energijos išteklių ministerijos, jis vadovavo valdžios specialistų seminarui, kuriame buvo svarstomas energijos šaltinių atradimas erdvės satelitų ir lėktuvų instrumentais.

NIUJORKO LIETUVIAI šimtąjį kalbininko Kazimiero Būgos gimtadienį paminės spalio 12 d. Kultūros Zidinyje. Paskaitą skaitys prof. dr. Antanas Klimas iš Rochesterio. Minėjimą buvo planuota surengti anksčiau, nes K. Būga yra gimęs 1879 m. lapkričio 8 d., bet teko atidėti dėl susidariusių kliūčių. Renginį organizuoja Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Niujorko židyns.

"KARIO" ŽURNALO 60 metų sukaktis rugsėjo 20 d. bus paminėta Niujorke, Kultūros Zidinyje. Programon yra įtraukta dr. A. Budreckio paskaita, vietinis dainos kvartetas "Jinai ir trys gintarai", savo kūrybą skaitysiantis J. Rūtenis. Bus surengta "Kario" leidinių parodėlė. Minėjimo ruošia rūpinasi dr. E. Noako vadovaujamas komitetas, kurį sudaro "Kario" redakcijos, birutičių ir šaulių atstovai.

TARPTAUTINI JAUNIMO KONCERTA Adelaidėje surengė P. Austrijos etninį grupių taryba. Lietuvalios atstovavo deklamatoriaus S. Kubilius su A. Malakiniene eilėraščių "Esu žmogus", anglų kalbon išverstų L. Pocienės. Dainu ir tautinių šokių programą atliko "Žilvinio" ansamblio jaunių grupė ir "Eglutės" dainininkės, paruoštos sol. G. Vasiliauskienės.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZEJUS Čikagoje surengs senų ir retų knygų parodą, kuri bus atidaryta rugsėjo 21 d. ir truks iki lapkričio pradžios. Jon žadama su-telkti lietuviškas ir svetimom kal-bom parašytas knygas apie Lietuvą.

DAIL. LEONAS ŽYGAS, pakirstas vėžio ligos, rugpjūčio 4 d. mirė Adelaidėje, Australijoje. Vėlonis buvo gimęs Briužose 1924 m., baigęs gimnaziją Kaune, piešimo mokesdis dail. J. Mackevičiaus studijoje. Reikšėsi ir kaip baletų šokėjas. Australijoje atvykęs 1948 m., dvi individualias savo darbų parodas surengė 1957 ir 1959 m., dalyvavo grupinėse parodose kituose miestuose, piešė dekoracijas saviaviekiniam teatrui, rūpinosi lituanistiniu švietimu, lietuvių tautodailės sklaidimu. Nekrolejo rašoma, kad pastarajame dešimtmetyje buvo atitrūkęs nuo lietuvių. Prieš mirtį turėta pasikalbėjama su L. Zygo "Mūsų Pastogėje" paskelbė jį ligoninėje aplankiusi B. Mokūnienė. Jai jis pareiškė savo pagėdavimą, kad visi jo kūriniai būtų perduoti dail. Leono Urbono "Aro" sodyboje steigiamam meno centrui. Tokių darbų jis turėjo apie porą šimtų. Vieni buvo jau užbaigti, kiti beveik užbaigti ar įpusėti, o treči tik pradėti. Jie norėtų, L. Urbonas pradėtusius darbus galėtų užbaigti. L. Urbonui vėlonis taipgi paliko visus savo studijos reikmenis. L. Zygo palaiką rugpjūčio 7 d. sudeginti Centennial Park krematoriume. Liko liūdinti žmona Jemavija.

TEVŲ PRANCISKONŲ VASAR-VIETĖ Kennebunkporte, Maine valstijoje, kasmet susilaukia daug vasarotojų iš JAV ir Kanados. Gražia tradicija tapo įvairūs meniniai renginiai. Siemet, minint vasarvietės 30 metų sukaktį, ypač daug buvo surengta koncertų. Jų seriją liepos 18 d. pradėjo sol. Antanas Keblys, montrealietis baritonas, savo rečitalu. Svečias atliko lietuvių ir vokiečių kompozitorių dainas, papildytas lietuvių liaudies dainomis, su akompaniatorium dr. Vyteniu Vasyliūnu. Sol. Daiva Mongirdaitė, lyrinis sopranas, koncertavo liepos 27 d. Į jos koncertą buvo įtrauktos W. A. Mozarto, G. Gounod, V. Klovos, D. Lapinsko operų arijos, VI. Jakubėno, J. Gaidelio, G. Gudauskienės, G. Gershvinio kompozicijos. Akompanavo pianistas Saulius Cibas. Vargonų muzikos rečitali vasarvietės koplyčioje liepos 31 d. surengė geofizikos dr. Vytenis Vasyliūnas, kuris taip pat yra ir talentingas vargonininkas bei pianistas. Programon jis buvo įtraukęs vien J. S. Bacho kūrinius. Rugpjūčio 3 d. vasarotojų ir sonatų vakarą pakvietė smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis Vasyliūnas. Jiedu atliko tris W. A. Mozarto, Jurgio Gaizausko ir E. Wolf-Ferrari sonatas. Ypatingo dėmesio susilaukė J. Gaizausko sonata, nestokojusi liaudies dainų motyvų. Montrealietis sol. Ginos Čapkauskienės koncertas įvyko rugpjūčio 16 d. su akompanatorium Saulium Cibu. Pirmoji koncerto dalis buvo skirta J. Gruodžio ir J. Govėdo dainom, antroji — R. Strausso, F. Liszto kompozicijom, G. Verdi "Rigoletto" ir "Traviatos" operų arijom.

SOVIETINIŲ KULTŪROS DIENU PROGA Švedijoje, Selefteo mieste, buvo surengta didelė lietuviškosios dailės paroda. Jos pagrindinė tema — "Tradicijos ir dabartis". Grafikos skyriuje buvo surengta apie 50 darbų, kuriuos sukūrė veteranai J. Kuzminskis, V. Jurekūnas, S. ir V. Valiai, A. Makūnaitė, L. Lagauskas, R. Gibavičius ir savo kūrybinį kelią pradėdantys dailininkai. Su pastaraisiais metais išauštais gobelenais dalyvavo V. Daujotas, J. Balčikonis, R. Jasudytė ir D. Kvietkevičiūtė. Atskirą skyrį turėjo J. Švažo tapybos darbai. Parodon taipgi buvo įjungtas tradicinės ir dabartinės lietuvių liaudies skulptūros, gintaro papuošalų rinkinys, spalvingos liaudies audėjos P. Damijonaitienės juostos, spalvotos L. Kazėno nuotraukos. Šiauriniuose Švedijos miestuose koncertavo Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos moksleivių grupė.

NAUJAI ISTEIGTAS STATYBININKŲ PREMIIAS dailininkams specialiaime konkurse laimėjo du dailės veteranai — prof. J. Kuzminskis ir prof. V. Mackevičius. Reikalaujama, kad konkursui pateikiami kūriniai atspindėtų statybinių darbų temas. J. Kuzminskii premija paskirta už spalvotą medžio raizinį "Vilnius statosi". V. Mackevičiui — už tapybos kūrinių "Statyboje". Konkursui buvo gauta keliasdešimt darbų, kurių paroda surengta Vilniaus statybinių rūmuose.

KUPISKIO KRASTOTYROS MUZEJUS surengė jau tradicine tapusią III-ją iš šio krašto kilusių dailininkų darbų parodą. Dalyvių eilėse minimi dailininkai — E. Šleivyte, B. Motuza, A. Laucius, V. Palaima, J. Kėdainis, B. Jacevičiūtė, E. Jurėnas, V. Monkevičius. Teigiama, kad profesinių dailininkų, kilusių iš Kupiškio krašto, yra beveik 30. Daug savo darbų jie yra padovanę Kupiškio kraštotyros muzėjui, šio rajono mokykloms ir kolchozams.

JONO BURAKO (1898-1977) TAPYBOS DARBŲ PARODA surengta Juodkrantėje. Jai buvo pristatyta beveik 100 kūrinių, daugiausia atliktų akvarele ir aliejiu. Vėlonis ypač buvo pamėgęs Baltijos pajūrį, uostas, istorinius paminklus, senąją architektūrą. Parodos lankytojus dar ir šiandien žavi jo akvarelės: "Klaipėda. Laivai Dangėje", "Nidos Purvynė. Žvejų laivai", "Kauno uostas".

LIEUVIŲ POEZIJOS ANTOLOGIA 6.000 egz. tiražu išleido Buda-pešto leidykla "Europa". Įvadą ir trumpas autorių biografijas parašė E. Boitaras. Antologijon įtraukti įvengru kalbą išversti 50-ties poetų eilėraščių, 18 mūsų liaudies dainų. "Literatūroje ir Mene" rašoma: "Čia pateikti mūsų raštijos pradininkų M. Mažvydo ir M. Svobos kūriniai, K. Donelaičio pasakėčia "Rudikis jomarkininkas", A. Strazdo, D. Poškos, S. Stanevičiaus, V. Kudirkos, Maironio, J. Baltrušaičio, K. Borutos, B. Brazdžionio, A. Maldonio, Just. Marcinkevičiaus, A. Mackaus, V. Montvilos, E. Mieželaičio, S. Gedos ir daugelio kitų poetų eilėraščiai. Juos vertė 16 vertėjų".

TRIS JUOZO KELIUOČIO EILERASČIUS rugpjūčio 9 d. laidoje paskelbė "Literatūra ir Menas". Įvadą apie šį žymųjį žurnalistą, gimusį 1902 m., parašė poetas Eugenijus Matuzevičius. Jame primenama, kad J. Keluotis 1931-40 m. redagavo savaitinį žurnalą "Naujoji Romuva", kuriame buvo rašoma daugiausia kultūriniais klausimais. "Naujoji Romuva" populiario jaunus talentingus dailininkus, naujus meninius įsiekiėjimus, naujas dailės formas. Tokių dailininkų sąrašas E. Matuzevičius įtraukia J. Vienažinskį, A. Samuolį, A. Gudaitį, V. Vizgirdą, V. Petravičių, P. Augių-Augustinavičių. Pats J. Keluotis daugiausia rašė estetikos, meno istorijos, dailės ir literatūros klausimais. Pokario metuose diplomatiškai nutylima J. Keluotio tremtis, jo grįžimas iš Sibiro. Minimai spalvingi J. Keluotio atsiminimai apie J. Tumai-Vaižgantą, J. A. Herbačiauską, S. Nėrį, V. Mykoliaitį-Putiną, B. Sruogą, F. Kiršą, S. Čiurlionienę. Jų ištraukos buvo spausdintos periodikoje. J. Keluotis taipgi yra išvertęs grožinės literatūros kūrinių, o dabar tvarko gausią savo atsiminimų medžiagą. E. Matuzevičiaus teigimu, iš jos galėtų susidaryti įdomi knyga. Atokvėpio valandomis rašė eilėraščius, neturėdamas kokių nors specialių poetinių pretenzijų. Gyvena Vilniuje.

LIEUVIŲ PORTRETO PARODA surengė Vilniaus dailės muzėjus, panaudodamas per pastaruosius keturis dešimtmečius savo fonduose sukauptus kūrinius. Parodon įtraukti darbai tokių dailės veteranų, kaip A. Gudaitis, V. Mackevičius, M. Cvirkienė, I. Trečiokaite-Zečėnienė, jų mokinių — A. Savicko, V. Karatajaus, V. Gečo, J. Švažo. Iš žymesnių dalyvių minimi: S. Veiverytė, V. Ciplijauskas, S. Jusionis, K. Dereškevičius. Didele emocija spalvos jėga pasižymi 1961-66 m. darbai: A. Gudaitis — "Rūta ilisi", kompoz. E. Balio portretas, M. Cvirkienės — poetės V. Palčinskaitės portretas, A. Savicko — "Motėris iš konclagerio" ir J. Banaičio portretas. Spalvinių skambumų taip pat išsiskiria J. Čeponio "Mamos portretas". Parodoje buvo ir keletas skulptūros darbų. Išraiškingumu pasižymėjo J. Mikėno sukurta Tulevičiūtės portretas, P. Aleksandravičiaus — A. Žukausko Vieniulio bustas.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; naujas šildymas, natūralus medis, privatus įvažiavimas, arti Bloor ramioje gatvėje; reikalingas remontas.
BLOOR-HIGH PARK, originalus vos kelių metų senumo tributas, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, garažai, netoli požeminio traukinio stoties; prašoma kaina — \$139.900.
SWANSEA, puikus vienos šeimos namas; naujas stogas, vandens vamzdžiai ir t.t.; graži, moderni virtuvė, malonus kiemas, privatus įvažiavimas, užbaigtas rūšys.
BLOOR-ISLINGTON, 6 kambarių vienaaukštis; garažas su privačiu įvažiavimu, netoli požeminio; prašoma kaina — \$95.900.
WINDERMERE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; graži, moderni virtuvė, kvadratinis planas, natūralus medis, didelis kiemas, garažas, arti Bloor.
BABY POINT rajone, 6 kambarių vienaaukštis, pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos; viena atvira skola.
PRINCE EDWARD DR.-SOUTH KINGSWAY, 6 kambarių vienaaukštis; užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, gražus kiemas, netoli susisiekimo bei krautuvų; prašoma kaina — \$79.900.
HIGH PARK-BLOOR, 4 butų atskiras namas, puikiai stovį; didelis sklypas, gauna apie \$13.500 metinių pajamų; namas be skolų; prašoma kaina — \$129.900.
PRINCESS MARGARET-KINGSWAY, rajone puikus statybininko 8 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, šeimos kamb. su atviru židiniu ir baru, 3 prausyklos, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

NEMOKAMAS IKAINIJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS
namų 239-5923ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 18 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn.	10½%
Andradieniais 10-3	term. indėlius 1 metų	10%
Trečiadieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų	10%
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 4-5 metų	11%
Penktadieniais 10-8	term. indėlius 6-7 metų	11%
Šeštadieniais 9-1	term. indėlius 8-9 metų	11%
Sekmadieniais 9.30-1	term. indėlius 10-11 metų	12%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduoame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduoami kailiniai opusistai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi: A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilų mechanikai
- * taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- * Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- * Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

- * Sąžiningai atliekame visus automobilų mechaniskus pataisymus.
- * Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Lietuviai šaudytojai, sėkmingai dalyvavę Laisvės Olimpiados šaudymo varžybose latvių šaudykloje prie Toronto. Pirmoje eilėje iš kairės: Vitalis Seputa (2 medaliai), Jonas Sostakas (4), Algis Kontrimas (1); antroje eilėje: Vitas Svilas, R. Svilas, Albertas Kontrimas

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Triuškinančios pergalės susilaukė Lietuvos sklandytojai Oriole surengtose Sovietų Sąjungos pirmos lygos sklandymo pirmenybėse. Daugiau kaip net tris pirmąsias vietas laimėjo Lietuvos atstovai: Sovietų Sąjungos čempionu vardas ir aukso medalis teko Kauno aviacijos technikos sporto klubo instruktoriui Antanui Rukui, sidabro medalis — Vytautui Sabeckui, bronzos — Vytautui Šliumai. Abu pastarieji yra prieiniskiai, susieti su sportinės aviacijos gamykla, varžybose pasirinkę sklandytuvus "Lietuva". A. Rukas pergalę išsikovojo "Jantarj - 2B" sklandytuvu. Į geriausių sklandytų dešimtuką taip pat pateko kaunietis E. Lasauskas, vilniečiai A. Beržinskas ir S. Smilgevičius. Pirmenybėse dalyvavo 28 geriausi sklandytojai iš visos Sovietų Sąjungos. Vyriausias Lietuvos sklandytų treneris yra Antanas Giedrius Kilna. Prasciau sekėsi Lietuvos sklandytojoms. Moterų daugiaukovė laimėjo Estijos atstovė E. Lan, o vilnietė R. Stašaitė užėmė tik penktą vietą.

Maratoninio Lietuvos plaukimo varžybos įvyko Nidoje. Joms buvo atrinkti šeši geriausi plaukikai, kuriems teko įveikti apie 10 km nuotolį iš Ventės rago į Nidą per Kuršių mاریas. Dėl šalto vandens baigmę pasiekė tik trys plaukikai. Pirmą vietą per 2 val. 18 min. laimėjo Kauno kūno kultūros instituto dėstytojas Raimundas Bačiūnas, trim minutėm pralenkęs savo kolegą Aleksandrą Ziutkį. Trečią vietą užėmė Kauno politechnikos instituto studentas Gediminas Juozapaitis.

Sidabro medalį iš Belgijos parsivežė "Dinamo" sporto draugijos Trakų mokyklos aštuonvietės valtys igula — Virginija Kavaliauskaitė, Sandra ir Lina Brazauskaitės, Ligita Butkutė, Zita Šlitaitė, Violeta Tidiykė, Laima Daneikaitė, Laima Sakalauskaitė ir vairininkė Aušra Gudeliūnaitė. Šias trenerio Adomo Baublio auklėtines pasaulinėse jaunimo akademinio irklavimo pirmenybėse labai neįžymiai įveikė R. Vokietijos irklautojos. Laimėtojomis nustatyti netgi prireikė baigmėje padarytos nuotraukos.

Lietuvos vandens slidžių sporto pirmenybės buvo surengtos Margio ežere, Trakų rajone. Komandinėje įskaitoje laimėjo "Nemuno" atstovai, II vietoje palikę Elektrėnų "Poseidono" klubo narius, III — Vilniaus žalgiriečių. Daugiauokovė čempionų vardus išsikovojo vilnietė N. Čiuchonceva ir elektrėnietis R. Bučys. N. Čiuchonceva taip pat buvo geriausia moterų slalomine, o R. Bučys — figūrinio slalomo. Vyrų slalomą laimėjo Vilniaus nemunietis I. Lažinskas, figūrinį moterų slidinėjimą — jo komandos draugė E. Miklytė. Toliausiai nu trampo nuo šuolio Lažinskas, vyrras ir žmona.

Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybės Vilniuje komandiniu požiūriu laimėjo dinamiečiai, surinkę 997 taškus. Antrą vietą su 831 tšk. užėmė žalgiriečiai, trečią su 630 tšk. — nemunietis. Šiose pirmenybėse pagerinti du Lietuvos moterų rekordai: kaunietė R. Muzikevičienė rutulį nustūmė 20 m 12 cm, pirmoji iš Lietuvos sportininkių peržengusi 20 metrų ribą, o kaunietė M. Butkienė 100 m nubėgo per 11,3 sek. Ji taip pat pasiekė asmeninį savo rekordą šuoliuose ir toli — 6 m 81 cm. Šis rezultatas yra geresnis už paskutiniuosius pasaulio rekordininkės V. Barauskienės bandymus. Pastaroji dėl negalavimų netgi nepateko į olim-

pinės žaidynes Maskvoje. Atrodė, jos sportinė karjera yra užbaigta.
 Staulietė L. Baikauskaitė sąjunginėse lengvaatlečių varžybose Leningrade pagerino Lietuvos rekordą, 3000 metrų nubėgusi per 9 min. 0,4 sek.
Ateitininkų žinios
 Moksleivių susirinkimas — rugsėjo 14, sekmdienį, tuoj po 10 v. Mišių Prisikėlimo par. patalpose. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes bus renkama nauja valdyba. Taip pat kviečiami atvykti nauji nariai, kurie norėtų į ateitininkų organizaciją įsijungti.
 Oficiali ateitininkų veiklos pradžia bus rugsėjo 28 d. Tą sekmdienį visi ateitininkai organizuotai dalyvauja 10 v. Mišiose, o po Mišių visi renkami bendriem pusryčiams Prisikėlimo Parodų salėje.
 Pradedant naujus mokslo metus ir minint ateitininkų 70 metų sukaktį, bus kreipiamas dėmesys į ateitininkų pagrimdus ir į dabartinę organizacijos padėtį. Bandysime pažvelgti į save ir paklausti save, kiek dar esame ateitininkai, kiek mums dar aktualūs mūsų šūkis: "Visa atnaujinti Kristuje".
 Toronto Stasio Salkausko Studentų Draugovė rengia jaunimui kolekcinias. Jas ves kun. A. Saulaitis iš Čikagos ir seselė Ignė. Kolekcinijos įvyks š.m. spalio 3-5 dienomis Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje. Kaina — 15 dolerių asmeniui. Prašoma registruotis iš anksto pas Ritą Rudaitę tel. 763-2136 arba pas Antaną Rašymą tel. 233-7757. Visas jaunimas kviečiamas dalyvauti. Inf.

Skautų veikla

• SASKRYDIS "Antroji Saurės Pašvalstė" rugpjūčio 29 — rugsėjo 1 d.d. Romuvoje, nors ir lietingam orui esant, praėjo gražiai ir naudingai. Buvo išleista visa numatyta programa. Skautiškas jaunimas susipažino su skautų gyvenimo būdu, suartėjo ir namo parsivežė pluoštus minčių ateities veiklai. SASKRYDIO vadovybė dėkoja paskaitininkams — dr. R. Petrauskui, v.s. C. Senkevičiui, fil. R. Mažeikaitei, dr. V. Fidlerui, svarstybų dalyviams — s. fl. D. Dundzilienei, ps. fl. E. Meilui, vaidinimo rengėjai s. A. Biskevičienei, jo dalyviams, Būrūtės dr. veiz u puiki maistą ir visiems dalyviams už tvarkingą dalyvavimą programoje, kun. L. Januška, OFM, už pamaldas, N. Batraks už malonią talką ūkio skyriuje ir prie laužų. Nuolatinį dalyvių buvo 44 iš Toronto, Detroito, Worcesterio, Klevelando, Waterburio, Čikagos, Buffalo, Deep River, Ont. Pasisakyta už panašių saskrydžių organizavimą kasmet.

• Gilwellio vadovų paruošimo stovykla kasmet organizuojama Atlanto rajone ir vadovaujama v.s. C. Kililiu kaip atskira lietuvių sekcija šalia amerikiečių skautų. Šiais metais iš Toronto toje stovykloje vadovų kursų baigė s. J. Dambaras ir ps. S. Kazilevičiūtė.
 • Vytauto D. 550 m. mirties su kaktis bus paminėta spalio 5 d., 4 v. p.p., Lietuvių Namuose. Bilietai jau platunami. Kreiptis į s. D. Keršienę.
 • Žiemos sezono veiklos pradžia — rugsėjo 21, sekmdienį. "Satrijos" ir "Rambynas" tūntai renkami 11 v.r. Ward Island. Programoje šv. Mišios, iškilminga sueiga, žaidimai, vaisės, ir laužas. Kviečiami tėvai, skautų rėmėjai ir visi tautiečiai šioje skautų-čių sueigoje dalyvauti.
 C. S.

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island

St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RŪTA KRAUČIONIŲ, Kanados lietuaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

Min. pirm. P. E. Trudeau su 14 savo kabineto narių posėdžiavo Lake Louise vasarvietėje, Albertoje. Posėdžiai vyko už uždary durų, tad spauda pasiekė tik dalyvių prasiitarimai. P. E. Trudeau užtikrino, kad Britų S. Amerikos Aktas dar šiemet bus parsivežtas iš Londono į Kanadą, pradėtos reformos jam paversti Kanados konstitucija. Kitokios nuomonės yra Britanijos darbiečių parlamentaras B. George. Jam atrodo, kad to akto atidavimas Kanadai šiemet nebus įmanomas: šiuo klausimu Britanijai reikės priimti įstatymą, kurio šiais metais greičiausiai nesusuks patvirtinti parlamentas ir lordų rūmai. Reikalą komplikuoja ir Kanados indėnų brolijos pirm. Del Riley užmojis kreiptis į Britanijos parlamentą, kad indėnams būtų duota pilna teisė dalyvauti derybose dėl Kanados konstitucijos. Senosios sutartys dėl indėnų teisių buvo pasirašytos ne su Kanados, o su Britanijos vyriausybėmis. Į premjerų konferenciją rugsėjo 8-12 d.d. Otavoje tik Ontario premjeras nusivėžė stebėtojais, neturinčiais belso teisės, indėnų ir metisų atstovus.

Iš pasitarimų Lake Louise vasarvietėje taipgi paaiškėjo, kad Kanados parlamentas greičiausiai bus suauktas spalio viduryje. Jis turi patvirtinti naująją Kanados biudžetą, kurį jau baigia ruošti finansų min. A. MacEachenas. Paskutinis biudžetas buvo pateiktas finansų min. J. Chretienio 1978 m. lapkričio mėnesį. Dėl vyriausybės pasikeitimų Kanada jau ilgokai valdoma be oficialaus naujo metinio biudžeto. Konservatorių partijos pasiūlytąjį atmetė opozicinės partijos, privedusios prie naujų parlamento rinkimų ir liberalų grįžimo valdžion. Biudžeto paruošimą komplikuoja lig šiol nepasiektas susitarimas su Alberta dėl naftos kainos. Kanados statistikos duomenimis, infliacija pasiekė 10,1%, o toki ekonominį sulėtėjimą Kanada tėra turėjusi prieš 18 metų. Dėlto konservatoriai ir socialistai reikalauja naujo biudžeto kovai su ekonominėmis negerovėmis.

Naujos konstitucijos klausimu pasisakė progresyvių konservatorių vadas J. Clarkas, Toronte susitikęs su 40 šios partijos parlamentarų bei senatorių. Jis siūlo specialų suvažiavimą, kuriame konstitucijos reformos sutartų ne Kanados ir provincinės vyriausybės, o specialiai sudaryta 110 asmenų grupė. Jon būtų pakviesta 50 federacinio parlamento narių, 48 provincinių parlamentų atstovai, 2 teritorijų atstovai ir 10 pasižymėjusių kanadiečių. Pasak J. Clarko, Kanadai reikia ne Britų S. Amerikos Akto reformos, o pilnos konstitucijos, kuri būtų pritaikyta dabartiniam laikams. Konstituciją ruošiančiam suvažiavime sprendimai būtų daromi balsų dauguma. Paruošta konstitucija tada turėtų patvirtinti ar atmesti specialiu referendumu visi kanadiečiai. J. Clarko nuomone, pasirinkus šį kelią, būtų užbaigti ginčai tarp min. pirm. P. E. Trudeau ir provincijų premjerų. Jie savo dėmesį galėtų skirti ekonominėms ir energijos išteklų problemoms, kai tuo tarpu lig šiol kiekvienas gina tik savo interesus. J. Clarkas nepritaria konstitucijos reformom vien tik federaciniame parlamente, apie kurias kalba P. E. Trudeau, jeigu jam nepavyks susitarti su provincijų premjerais. Tokiu atveju Britų S. Amerikos Akto parsivežimas ir jo reformavimas bus atliktas tik pagal liberalų partijos kūrpalį, nes jie turi atstovų daugumą.

Terry Fox, 22 metų amžiaus jaunuolis iš Britų Kolumbijos, nustebino visą Kanadą nuo Atlanto pakrančių pradėtu "Vilties maratonu". Prieš trejetą metų dėl vėžio ligos jam buvo amputuota dešinė koja augščiau kelio. Pripratęs prie dirbtinės kojos, T. Fox ryžosi bėgti per visą Kanadą nuo Atlanto iki Ramioji vandenyno. Šis jo žygis turėjo tikslą suteikti lėšas Kanados Vėžio Draugijai, kuri jas panaudoja naujimes tyrimams kovai su vėžiu. Tas jo žygis labiau buvo panašus į spartų žingsniavimą, bet jis kasdien įveikdavo apie 40-50 km ir kovai su vėžiu jau buvo sutelkęs beveik du milijonus dolerių. Maratonui buvo numatytas 8-840 km nuotolis. Skaudi nesėkmė T. Foxą ištiko Ontario provincijoje, prie Thunder Bay miesto, kai iki galutinio tikslo buvo likę tik 3.220 km. Artėdamas prie Thunder Bay, jis pajuto nuovargį, pradėjo pri-

KANADOS ĮVYKIAI

Konstituciniai vargai

trūkti kvapo, jautė kaklo skausmus. Padarius peršvietimus Port Athuro ligoninėje, paaiškėjo, kad vėžys yra persimetęs į plaučius. Didvyriško ryžto žygį su sąžonomis akyse teko nutraukti ir grįžti į New Westminster, Britų Kolumbijoje, kur jam anksčiau buvo padaryta kojos operacija. Maratoną pasisūlė užbaigti kiti bėgikai, bet T. Fox atsisakė jų paslaugų. Jis žada kovoti su vėžiu ir, jeigu pavyks nugalėti, pats užbaigti žygį. Šiuo metu pilnas gydytojų sprendimas dar nėra paskelbtas, bet vilčių lieka labai nedaug. Konstatuojama tik, kad kojos kaulų vėžio celės pateko į kraują ir pasiekė plaučius. Jaunuolio didvyriškumas stipriai sukrėtė visą Kanadą. Pasiūlyd gausios aukos Kanados Vėžio Draugijai. Pagarbdod balsų, kad Kanados vyriausybė T. Foxą apdovanotų augščiausiu civiliams skiriamu ordinu.

Albertos provincija paminėjo įsijungimo į Kanados federaciją 75 metų sukaktį. Pagrindinės iškilmės įvyko priešais parlamento rūmus Edmontone. Premjeras P. Lougheddas teigė, kad Alberta nori turėti pilnas jai priklausiančias provincines teises Kanados federacijoje. Albertos gyventojai esą pasirošę atlikti veiksmingą vaidmenį Kanadoje, bet prašo teisingo ir lygaus traktavimo. Kiek pavėluotai šion iškilmen buvo pakviestas ir min. pirm. P. E. Trudeau, lig šiol tebesikertantis dėl albertiškos naftos kainų. Savo žodyje jis vengė nesutariamo temų, primindamas, kad prieš 75 Albertos įsijungimą priėmė anuometinis Kanados min. pirm. W. Laurier, raginęs albertiečius tapti Kanados dalimi, atiduoti jai savo širdis ir sielas. Esą min. pirmininko W. Laurier pageidavimas šiandien jau yra įvykęs faktas.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10½% už 6 mėn. term. indėlius	
10% už 1 m. term. indėlius	13% už asm. paskolas
10% už 3 m. term. indėlius	
11% už pensijų ir namų planą	
9¼% speciali tarp. sask.	12% už mortgičius
9¼% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
 BOSTINE: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
 Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
 ir 532-1149 M6P 1A6

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448 • Vakare (813) 367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-Fi ir radijo aparatai.
Prityrę specialistai su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Priimame siuntinių užsakymus.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. sustarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (artį Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

DVIDEŠIMT PENKTOJI

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Spalio 10, penktadienį

Poezijos - dramos VAKARAS,

HAMILTON PLACE, mažojoje teatro salėje, 50 Main Street West. PROGRAMĄ atliks Hamiltono dramos teatras "AUKURAS" ir Toronto teatras "AITVARAS". Pradžia — 8 valandą vakaro. Įėjimas — \$4,00 ir \$6,00.

Jaunimo susipažinimo VAKARAS

SU ŠOKIAIS — Jaunimo Centre, 48 Dundurn Street North. Gros geras orkestras. Pradžia — 7.30 valandą vakaro. Įėjimas — \$3,00

Spalio 11, šeštadienį, 7 v.v.,

DIDYSIS VAKARAS- SUSIPAŽINIMO

Hamiltono karių salėje, 200 James Street N. Gros J. VAICIAUS orkestras iš 10 asmenų. Veiks baras, užkandžių bufetas, bus stambių laimikių loterija. Įėjimas — \$6,00 studentams — \$4,00

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

(Tikslus laikas ir vieta bus pranešta vėliau)

Šachmatų simultanas — parapijos salėje, 52 Dundurn St. N., šeštadienį, 11 v.v. Buvęs Kanados ir Lietuvos šachmatų meistras P. Vaitonis duos šachmatų simultaną. Norį dalyvauti simultane registruojasi pas L. Koperskį tel. (416) 662-4536.

Dail. Dagio meno paroda — "Hamilton Place" patalpose, spalio 11, šeštadienį. Atidarymas — 1 v.p.p., lankymas — iki 6 v.v., sekmadienį, spalio 12 d., nuo 11 v.v. iki 7.30 v.v.

Tautodailės paroda bus atidaryta nuo spalio 6 d. iki spalio 17 d. miesto savivaldybės patalpose (City Hall) antrame aukšte. Parodos lankymas — tik darbo valandomis nuo 9 v.v. iki 5 v.p.p.

Krepšinio varžybos, kuriose dalyvaus Toronto, Montrealio ir Hamiltono komandos. Bus ir stalo teniso varžybos. Vieta ir laikas paaiškės vėliau.

Spalio 12, sekmadienį

Pamaldos katalikams — 2 v.p.p. katedroje, 714 King St. W. Pamaldų metu giedos jungtinis choras, solistai — A. Pakalniškys ir V. Verikaitis. Pamokslas — vietos vyskupo P. Riding.

Pamaldos evangelikams — 2 v.p.p. latvių šventovėje, 18 Victoria Ave. S.

KONCERTAS-

Hamilton Place salėje, 50 Main St. W., 4 v.p.p.

PROGRAMOJE: Hamiltono "Gyvatras", Toronto "Gintaras" ir "Atžalynas", Montrealio "Gintaras", Hamiltono mergaičių choras "Aidas", Toronto vyrų choras "Aras", Toronto Prisikėlimo ir Hamiltono Aušros Vartų parapijų chorai; sol. Gina Čapkauskienė (akompanuoja muzikas J. Govėdas).

Įėjimas — \$10,00 ir \$8,00 jaunimui iki 16 metų — \$5,00 ir \$4,00. Kviečiami įsigyti bilietus iš anksto. Rašykite ar skambinkite bilietų reikalui: J. Stankus, 121 Rothsay Ave., Hamilton, Ont. L8M 3G3. Tel. (416) 545-5432.

užbaigos VAKARIENĖ-BANKETAS

7 v.v. Jaunimo Centro salėje

Norį apsigyventi viešbutyje skambinkite ar rašykite: M. Gudinskas, 308 Upper Kenilworth, Apt. 4, Hamilton, Ont. L8T 4G2. Tel. (416) 387-1804.

Yra užsakyta 50 kambarių "Holiday Inn", kurie turi būti išnuomoti dvi savaites prieš šventę. Tuoj apsirūpinkite nakvyne.

Visi Kanados ir JAV lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti —

Organizacinis komitetas

TORONTONT

Anapilio žinios

— Lietuvių kapinės rugsėjo 6 d. paladoti: a.a. Jurgis Račys ir a.a. Alina Sklerienė.
— Ruošiasi tuoktis: Rūta Filipavičiūtė su William David Downey; Birutė Gampš su Edvardu Kastyčiu Lukošiumi.

— Šį sekmadienį, rugsėjo 14, Wasagoje bus paskutinės šios vasaros sezono pamaldos 10 ir 11 v.v. Jas laiko kun. A. Stalioraitis.

— Lietuvos Kankinių šventovėje 11 v. pamaldos baigtos Lietuvos himnu Tautos šventės proga.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Ruošiasi tuoktis Rūta Juzkonytė su Michael Jaglowitz; Wally Kiškūnas su Rūta Vaičiūnaite.
— Pakrikštytas Adam Andrew, Edmundo ir Day Butkų sūnus.

— Susituokė Ramūnė Greičiūnaitė ir Steve Nixon.

— Vakarinės Mišios sekmadieniais — 7 v.v.

— Uršulė Petkūnienė rugsėjo 14 d. švęs savo 100-tąjį gimtadienį. Mišios jos intencija bus laikomos 11.30 v. Šia proga jos dukrė E. Aukštakalnienė paaukojo \$100 liturginiams drabužiams pirkti.

— Parapijos choro repetacijos — ketvirtadieniais, 7.30 v.v., muzikos studijoje. Choriui vadovauja sol. V. Verikaitis. Kviečiami nauji choristai įsijungti ir parapijos chora.

— Toronto dainos vienetas "Volunge", kuriam vadovauja D. Viskontienė, giedos mūsų šventovėje per 10 v. Mišias kartą į mėnesį.

— Parapija yra pakvietusi "Dainavos" ansamblį iš Čikagos su kompoz. A. Jurgučio ir A. Kairio veikla — "Čičinskas", kuris bus statomas š.m. lapkričio 29 d. Central Technical mokyklos salėje. Jieškomos mecenatų. Paaukojo \$100 gaus du bilietus į spektaklį ir į banketą mūsų salėje.

— Berniukai, jau priėmę pirmąją Komuniją, yra kviečiami įsijungti į Mišių tanautojų eiles. Registruotis klebonijoje.
— Mišios: šeštadienį 8 v. už Narkevičių šeimos mirusius, užpr. P. P. Kušlikiai, 8.30 už Joną ir Matildą Gričius, užpr. P. P. Kušlikiai, 9 v. už Mariją r. Adomą Gurevičius, užpr. A. Gurevičius, 9.20 už Oną Dambauskienę ir Antaną Celkį, užpr. J. Raškauskas, 9.45 padėkos intencija, minint 100 m. amžiaus Uršulės Petkūnienės; sekmadienį 8 v. už J. Kubą Šimkų, užpr. dukrė, 9 v. už Ju-

lių Pargaliauską, užpr. A. M. Bumbulį, 10 v. už Juozą Vainą, užpr. L. V. Balašiai, 11.30 Uršulės Petkūnienės intencija jos 100 metų amžiaus sukakties proga, 7 v.v. už Benediktą Ūsienę, užpr. S. A. Kavaliauskai.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Rugsėjo 6 d., 10 v.v., žuvo laivėlio nelaimėje a.a. Vincas Lapinskas, 55 m. Velionis paliko liudinčius: žmoną Mirtą, dukras Zitą ir Aldoną, sūnų Rimą, tėvus ir dvi seseris Lietuvoje. Po eklemininių pamaldų Išganytojo šventovėje velionis buvo palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga.

— Po vasaros atostogų pamaldos prasidėjo rugsėjo 7 d., 9.45 v.v., kuriose buvo prisiminta a.a. Anė Kalvaitienė (gim. Trautrimaitė), kuri mirė Montrealyje, būdama 84 m. amžiaus, š.m. birželio 12 d. Paliko liudinčius: dukras — Oną Adomoniene, Rūtą Kalvaitytę, sūnus — J. Kubą, Augustą, Mykolą su šeima Lietuvoje, brolį Andrių Trautrimą JAV-se, vaikaičius Marytę Kalvaitytę Lietuvoje, dr. Algirdą Adomonių ir Vidą Adomonytę.

— Vėl prašome aukų mūsų iškviestajai vietnamiečių šeimai Toronte.

— Šį antradienį — svarbus tarybos posėdis 8 v.v.
— Prisiminkime ligonius maldose, ypač Andrių ir Jieva Vyšniauskus, Jurgį Sturmą, Agutę Šmitienę, Karolį Žilinską, Martyną Trakį.

Lietuvių Namų žinios

— Pasibaigus vasarai, LN popietės sekmadieniais susirenka vis dienis svečių skačius. LN pasiruosė priimti grįžusiuosius. Pagrindiniai išvalę virtuves, atremontavo indų plovimo mašinas, nuplovė lubas ir sienas ne tik virtuvėse, bet ir koridoriuose. Buvo tinkamai suderintas salių ir "Lokio" vėsinimo įrengimų veikimas. Statybos komitetas yra numatęs išdailinti popietių salės sienas.
— LN patalpose po vasaros pertraukos jau pradėjo veikti kultūrinės ir visuomeninės veiklos būreliai bei organizacijos.
— Svečių knygoje pasirašė: A. Morkūnienė, J. Kiškūnas iš Australijos, L. Karpavičienė iš Floridos, L. Mikolajūnienė, Z. Jelionienė, S. Grikenis iš Čikagos, S. Poderienė iš Sudburio, P. S. Račiai iš Hamiltono, V. J. Jociai iš Delhi.

Toronto Maironio mokykla 1980/81 mokslo metus pradės rugsėjo 20, šeštadienį, 9 v. r. St. Vincent de Paul mokyklos patalpose (166 Fermanagh Ave.). Prašome tėvus registruoti šioje mokykloje ne tik mokyklinio amžiaus vaikus, bet ir jaunesnius, nes bus taip pat priešmokyklinis skyrius, kurį gali lankyti 5 metų amžiaus vaikai. Mokiniai, kurie nekalba lietuviškai, turės atskirus skyrius. Į juos priimami vaikai visokio mokyklinio amžiaus. Visų lietuvių tėvų pareiga rūpintis, kad jų vaikai lankytų lietuvišką mokyklą.

Rugsėjo 20 d. mokiniai bus paleisti namo 11.30 v. r.

Mokyklos vedėjas

Augštesniųjų Lituanistinių Kursų Toronte registracija šioms mokslo metams įvyks įprastinėje vietoje (West Park Secondary School) rugsėjo 22 ir 23 dienomis 7-9 v.v. Visi metropolitinio Toronto moksleiviai šiemet moka už mokslą \$20. Mokiniai, gyvenant už Toronto ribų, turi mokėti metams \$318. Šių moksleivių tėvai turėtų iš anksto paprašyti finansines lietuvių institucijas padėti šį mokesį sumokėti.

Mokslas pradėdamas rugsėjo 30, antradienį, 6.30 v.v.

Kursų vedėjas

Lietuvių kalbos kursai silpnai ar visai nekalbantiems lietuviškai prasidės rugsėjo 30, antradienį 6.30 v. v., West Park Secondary School (Bloor ir Dundas kamps). Registruotis rugsėjo 22 ir 23 dienomis 7-9 v. v. minėtoje mokykloje. Mokestis — \$0.50 už valandą.

Imigracijos seminarą rengia federacinio parlamento narys Jesse Flis rugsėjo 24, trečiadienį, 7 v. v. — 10 v. v. viešojoje Runnymede mokykloje (357 Runnymede Rd.) Jame bus gvil-denami su emigracija susiję klausimai. Dalyvaus ir ministrų pareigūnai. Rengėjas kviečia ir lietuvių dalyvauti.

Susiziedavo Aldona Kojelytė ir Gintaras Repelka. Jungtuvės numatytos 1980 m. gruodžio mėnesį.

Kanados Lietuvių Diena, jau 25-toji, rengiama Hamiltone spalio 10-12 dienomis gražiausioje miesto salėje "Hamilton Place". Spausdintame šios salės biuletenyje, kuris gana plačiai paskleidžiamas, tarp kitų renginių yra įrašyta ir "A Concert of Lithuanian Folk Dance a. Songs in celebration of the 25th Anniversary of the Canadian Lithuanian Community". Kaina — \$8 ir \$10. Bilietų užsakymai priimami ir iš anksto.

"Atžalynas" š. m. rugpjūčio 17 d. koncertavo Kanados parodoje ir šiuo metu ruošiasi dalyvauti Kanados Lietuvių Dienoje Hamiltone. Repetacijos vyksta Toronto Lietuvių Namuose sekmadieniais šia tvarka: šokėjai 9-12 metų amžiaus renkami 1 v. p. p., šokėjai 5-8 m. amžiaus — 2 v. p. p., šokėjai 12-16 m. a. — 3.30 v. p. p., vyriausioji grupė — 6.30 v. v.

A. a. kun. P. Ažubalio atminimą pagerbdama, paaukojo "T. Žiburiams" Olga Svetulevičienė iš Keswiko, Ont., \$20.

Br. Juodelis, JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos lėšų tvarkytojas, atsiuntė "TŽ" šį laišką: "Siunčiame Jums ir visiems skaitytojams sveikinius iš mokytojų studijų savaitės Dainavoje. Labai vertindami Jūsų palankumą lituanistiniam švietimui, siunčiame ir \$50.00 čekį spaudai parenti."

A. a. Alina Sklerienė, 80 metų amžiaus, mirė rugsėjo 3 d. Villa Providence senelių prieglaudoje. Palaidota rugsėjo 6 d. lietuvių kapinėse. Velionė buvo plk. Alfonso Skleriaus žmona ir našlė. Jos liūdi dukros — Jūratė Virušienė, Aldona Raulinaitienė, vaikaičiai — Algirdas ir Robertas Virušiai, Ingrida ir Andrius Raulinaičiai, taipgi artima draugė V. Anyšienė.

Pagerbdami a. a. Jurgį Račį, "T. Žiburiams" paaukojo: Irena ir Valteris Dauginiai (vietoje gėlių), Toronto "Gintaras" \$25, Rasa ir Otto Berantai, Birutė ir Antanas Pichleriai, Aldona Skučaitė ir Marija Skučienė (vietoje gėlių) \$60, A. ir S. Čeponiai \$10, A. ir B. Arūnai \$10.

A. a. Jurgis Račys, 63 metų amžiaus, mirė rugsėjo 2 d., 6.30 v. v., pjaudamas vejos žolę. Iššautas pirmosios pagalbos autovežimiu rado jau negyvą. Velionis jau ilgesnį laiką negalavo širdimi, turėjo operaciją, bet dirbo normaliai "North Sylva Ltd." bendrovėje. Palaidotas rugsėjo 6 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės lietuvių kapinėse. Apeigas atliko klebonas kun. J. Staškus, giedojo solistai — V. Verikaitis ir V. Paulionis, vargonavo J. Govėdas. Kapinėse atsisveikinimo kalbas pasakė — XIX karininkų laidos vardu J. Valevičius, "Tauro" klubo — J. Šimkus, KLB ir draugų — J. R. Simanavičius.

Velionis buvo gimęs 1917. IV. 23 Prienų apylinkėje. Karo mokyklą baigė labai jaunas ir tik po to gavo šaukimą į kariuomenę, kurioje tarnavo kaip leitenantas dvejus metus. Kanadon atvyko 1948 m. Pradžioje dirbo Manitobos žemės ūkiuose, vėliau persikėlė į Winnipę, kur aktyviai dalyvavo lietuvių veikloje ir dirbo kėpykloje. Po poros metų atvažiavo į Torontą, čia pastoviai įsikūrė ir dalyvavo kultūrinėje bei visuomeninėje veikloje. Daugiausia ir ilgiausiai dirbo "Varpo" chore, jam pirmininkaudamas. Pastaruoju metu buvo įsijungęs į teatrinę "Aitvaro" grupę.

A. a. Juozo Aleliūno atminimui jo žmona Aldona paaukojo "T. Žiburiams" \$50. Ona ir Antanas Jakimavičiai, pagerbdami a. a. kun. P. Ažubalį, Anapilio sodybai paaukojo \$100.

"Toronto Star" dienraštis 1980. VIII. 14 laidoje išspausdino žinutę iš "Washington Post", kurioje rašoma apie Čikagoje gyvenantį Liudą Kairį. Esą JAV teisingumo ministerija kreipėsi į federacinį teisimą, prašydama atšaukti jam JAV pilietybę, kurią jis gavo 1957 m. Esą jis atvyko į JAV 1949 m., nuslėpęs faktą, kad dvejus metus tarnavo SS daliniuose, kurie saugojo mirtininkų stovyklą Treblinkoje (Lenkijoje). Ten esą buvo dujomis nuudyta 731.600 žydų. L. Kairys esąs 59 metų amžiaus, gimęs Lietuvoje ir 20 metų dirbęs vienoje įmonėje.

MONTREALQUE

Rožė Liepinaitienė, gyvenanti seneliu prieglaudoje, sulaukė 100 metų. Ta proga ją pagerbė tortu bei kitomis dovanomis šeima, giminės ir kiti artimieji.

Alain Stankė (Stankevičius), pasižymėjęs žurnalistas, televizijos programų autorius, knygų leidyklos "Maison d'Édition Alain Stanke" pirmininkas, paskirtas nariu federacinės komisijos, kurios uždavinys peržiūrėti kultūrinę valdžios politiką. Penkiolikos asmenų komisiją sudarė informacijos ministeris Francis Fox ir ją pavadino "Federal Cultural Policy Review Committee". Pirmininkauti pakvieta du asmenys — torontiški kompozitoriai Louis Applebaum ir montrealietis žurnalistas bei visuomenės veikėja Jacques Hebert. Pirmas šios komisijos žingsnis — surinkti jau esamas kultūrinės valdžios remiamas programas bei projektus, antras žingsnis — aplankyti didesnius Kanados miestus ir išklaušti suinteresuotų žmonių pareiškimus bei pageidavimus, trečias — paruošti išvadas bei pasiūlymus, sudarant "Baltąją knygą".

Informacijos ministerijos žiniaraštyje yra pateiktos trumpos biografinės žinios apie kiekvieną komisijos narį. Apie A. Stankę sakoma, kad jis yra leidyklos galva, baigęs Sv. Sulpicijaus kolegiją Paryžiuje bakalauro laipsniu; studijavęs literatūrą, mikrofoninę interpretaciją ir slavistiką Montrealio universitete; parašęs daug skriptų televiziniame programom ir jom vadovavęs; parašęs keletą knygų ir savo autobiografiją. A. Stankė 1971 m. Kvebeko provincijos vyriausybę pagerbė specialiu pažymėjimu už neeilinį įnašą į žurnalistinę Kvebeko pažangą.

A. Stanke yra inžinieriaus Aleksandro Stankevičiaus sūnus, gimęs Lietuvoje 1934 m. Anksčiau jis vadinosi Aloyzas Vytautas Stankevičius. Jo tėvas Aleksandras gimė 1905.VI.30 Kaune, o mirė 1952.IV.10 Montrealyje. Vaikas būdamas pateko Pary-

žiun, ten baigė universitetą 1924 m. ir tapo radio inžinieriumi. Nuo 1933 m. buvo Kauno radio stoties viršininku. Iš Lietuvos pasitraukė 1944 m., kurį laiką dirbo Paryžiuje ir 1951 m. imigravo Kanadon, Dirbo Montrealyje "Canadian Marconi" firmoje.

Montrealio ateitininkai rengia metinę šventę ir 70 metų ateitininkų veiklos sukakties minėjimą rugsėjo 20-21 d.d. Šeštadienį, 3 v.p.p., įvyks jaunimo pašnekesiai, o vakare — sendraugių susirinkimas su Federacijos vadu. Sekmadienį Aušros Vartų šventovėje šv. Mišios 11 v.v. Po Mišių salėje paskaita skaitys Federacijos vadas Juozas Laučka. Bus meninė dalis ir užkandžiai.

Montrealio ateitininkai

Dr. J. Semogas, chirurgas, išėjęs į pensiją apsisprendė apsigyventi Havajuose. Šiuo metu su žmona lankosi Montrealyje, kur keletą metų gyveno ir dirbo kaip gydytojas. Pastaraisiais metais dirbo Sudburyje. Kanadon atvyko 1948 m., atliko vienerių metų stažą ligoninėse ir gavo gydytojo teises. Iki 1953 m. dirbo Saskačevano provincijoje, o po to Montrealyje. Gyvendamas Montrealyje aktyviai reikėsi Lietuvių Bendruomenės veikloje — buvo KLB krašto tarybos nariu ir valdybos vicepirmininku.

Ligoniai. Generalinėn Montrealio ligoninės tyrimams išvyko Augustas Aliušauskas. Notre Dame ligoninėje serga p. Snapkauskas.

Juozui Lukoševičiui, sulaukusiam 60 metų amžiaus, buvo surengtos pagerbtuvės, kuriose dalyvavo visa gausi Lukoševičių giminė. K.

Lietuvių Kredito Unija "Litas" kviečia visus savo jaunuosius narius (8-21 m. amžiaus) į baseball (Expos vs. Pirates) rugtynes, kurios įvyks š.m. rugsėjo 12 d., 7.35 v.v., olimpiniam stadione. Bilietai gaunami abiejuose "Lito" skyriuose. Jei atliks bilietų, jie bus pardavinėjami savikaina kitiems (vyresniems) nariams.

MONTREALIO LIETUVIŲ

KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6%	Asmenines nuo 16%
Taupomasis s-tas 9.75%	Nekiln. turto nuo 12.75%
Pensijų planas 10.5%	Čekių kreditas 18%
Term. ind. 1 m. 11.25%	Investicines nuo 14.75%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tas sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

DRAUDIMAS DRAUDIMUI NELYGU!

• PLYGINIMUI PAIMKIME NAMŲ DRAUDIMĄ, VADINAMĄJį "HOMEOWNERS POLICY"

GALI BŪTI:

Pinigams	\$ 100 arba \$ 200
Auksiniamis papuošalams, deimantams	\$1,000 arba \$2,000
Pinigų rinkiniams	\$ 100 arba \$ 200
Pašto ženklų rinkiniams	\$ 500 arba \$1,000
Sidabriniam daiktams	\$2,000 arba neribota suma

Inventoriui — nuskaitant už nusidėvėjimą arba mokant naujo daikto vertę

Vasarvietei — vandalizmo nuostoliai nepadengti arba padengti

VIEN KAINA NEAPSPRENDŽIA DRAUDIMO VERTES

Adamonis Insurance Agency Inc.
Tel. 722-3545

HIGH PARK rajone išnuomojamas kambarys, virtuvė ir atskira prausykla. Skambinti tel. 535-0258 Toronte.

K. ČIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų palkines atklodes (kaldras), pagalves, miegamaisius ir pūkinius švarkus. Telefonas 787-9021 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parenkamam namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

GERA PROGA

ANAPILIO rajone parduodamas bendrnamys (condominium) 4 kambarių vienetas. Patogus susisiekimas, arti visų rūšių krautuvų. Pensininkams (nuo 60 m.) Mississaugoje, įskaitant Islington požeminio stotį, kelionė autobusų nemokama. Čia patogiai gali gyventi ir neturintis automobilio. Perkančiam dėl investavimo-išnuomojimo gali būti palikti visų kambarių ir balkono baldai. Mokant iki mirties (su 10.5% su 10.5%). SKUBAUS PARDAVIMO KAINA — \$28,000. Skambinti savininkui tel. 275-1669.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Vyresniųjų tautiečių veikla

Toronte veikia du lietuvių pensininkų klubai ar būreliai — Priskikimo parapijoje ir Lietuvių Namuose. Antrajam šiuo metu vadovauja Jonas Karpis. Nors jo sveikata buvo sušlubavusi ir nėra visai atsiga- vęs, tačiau klubo reikalų neap- leidžia. Jo vadovaujamas pen- sininkų klubas šiais metais su- ruošė keturis renginius. Praėj- sį pavasarį paminėta klubo sep- tynerių metų veiklos sukaktis, kurios pobūvyje dalyvavo ir Ha- miltono lietuvių pensininkų klub- as su savo choru. Vėliau buvo surengtos įdomios išvykos į To- ronto zoologijos sodą ir žymes- nes kultūrinės miesto institucij- as.

Rugpjūčio 26 d. įvyko geguž- nės High Parke, kurioje dalyva- vo beveik šimtas pensininkų ir jų draugų. Gegužinė labai gerai pavyko. Pietūs buvo paruošti ant stalų (pastogėje), gražiai apdengti, lyg salėje. Pasistip- rinus skaniais valgiais, atsirado ir muzika — p. Grybas grojo akordeonu, o guvenieji šoko. J. Karpis atsivėžė televizinį fil- mavimo aparatą ir nufilmavo visą gegužinę. Netrukus jis tai parodė ekrane, kuriame daug- lis matė save.

Gegužinės dalyviams J. Kar- pis padarė pranešimą apie pla- nuojamą apartamentinį pensi- ninkų pastatą. Pranešimas buvo optimistiškas, bet, pasirodo, yra

dar nenugalėtų kliūčių, dėl ku- rių visas planas yra užkliuvęs Toronto miesto savivaldybėje. Esą joje svarstomi du skundai, kuriuose išreikštas nepasitenki- nimas lietuvių planu ir vieta. Daugiau skundų nebūsią, nes data jiems įteikti jau praėjo. J. Karpio nuomone, tie skundai projekto neišardysią. Jis reiš- kė viltį, kad suplanuotas 115 butų pastatas su nemažomis salėmis (Bloor-Indian Gr.) taps realybe. Jei neatsiras naujų kliūčių ir viskas eis sklandžiai, sekančią vasarą tas pastatas pradės stieb- tis augstyn (11 augštų). Smul- kesnes informacijas J. Karpis žadėjo pateikti pensininkų klube (L. Namuose), kur galima pamatyti ir pastato projektą.

Minėtoji gegužinė gražiai pa- vyko, nes dirbo daug žmonių. Visų suminėti neįmanoma, ta- čiau negalima nepaminti pa- grindinių, būtent, Teklės Ber- notienės, p. Gustainio ir R. Klemkienės, kurie niekad neat- sisako padėti klubo renginiuose. Taipgi su dėkingumu minė- tinos moterys, kurios aptarna- vo stalus ir iškepė skanių pyragų. Darnus visų bendradarbia- vimas sudarė jaukią nuotaiką. Tad neuostabu, kad gegužinė- je dalyvavo dvigubai daugiau tautiečių nei buvo tikėtasi.

Klubų pirmininkas turi ir ki- tų planų — šiemet jis dar nu- mato surengti išvyką laivu į Ontario ežerą. G. A.

Su mokytojais Dainavoj

(Atkelta iš 5-to psl.)

mo, nei mokyklų išlaikymo klau- simai.

Kita aktuali tema buvo naujai pasirodžiusių ar pasirodančių vadovėlių, skirtų lietuviškai ne- mokantiems, klausimas. Čia su- sitiko abu naujųjų vadovėlių au- toriai — dr. D. Tamulionytė ir A. Rinkūnas. Dr. Tamulionytė papasakojo apie savo jau spau- dai galutinai paruoštą vadovėlį ir pravedė parodomąją pamoką. A. Rinkūnas skaitė paskaitą "Lietuvių kalbos fonetikos dė- stymo metodika" ir pademonstro- vo, kaip tik išėjusias garsines juosteles, palydinčias jo jau per- nai išėjusį vadovėlių komplektą "Ar kalbate lietuviškai?" Pa- klausimų po tų pranešimų buvo mažai, bet A. Rinkūnas pabaig- ai konstatavo, kad abu vadovė- liai, ruošti kelis metus auto- riams nesusitarus, vis dėlto ras savo darnią vietą mūsų mokyk- lose: dr. Tamulionytės — vyres- niesiems ir d a u g i a u pažengusi- siams suaugusiems, o jo (Rin- kūno) mažesniesiems ir mažiau pažengusiems suaugusiems. Sis

jo pareiškimas buvo sutiktas gausiu plojimu.

Stovyklai vadovavo naujai pa- kviestas JAV LB švietimo tary- bos pirmininkas J. Plačas. Ūkio vedėju buvo B. Kriokys iš Ro- česterio, o vakarines programas labai sumaniai tvarkė JAV LB kultūros komisijos pirmininkė Ingrida Dublinienė.

Nežiūrint labai gerų sąlygų, stovyklautojų šį kartą buvo ne- daug. Iš Kanados visą laiką buvo tik L. Eimantas iš Londono. Jis suredavo į laistrastelį "Miglu- Mašais". Savaitės gale prie jo prisidėjo V. Bireta (Toronto mo- kyklos vedėjas) ir A. Rinkūnas, paskaitininkas ir Augštųjų Lit. Kursų Toronto vedėjas. Abi šei- mininkės buvo taip pat iš Toron- to. Jos pasigerėtinai visus maiti- no. A. R.

Šypsenos

Pietų priežastis

Vyras klausia žmoną: — O kokia gi proga kviečia mus į pietus? — Ponios Gražinos garbei, ku- ri vėl švenčia dvidešimt devy- nerių metų sukaktį.

Muzikos įvertintojas

— Na, ir ką jūs apie tai pasa- kysite, Penkaiti? Kai mano žmo- na skambino pianinu, tai tas mūsų naujas kaimynas metė ak- menį į langą ir išmušė stiklą. — Idijotas! Juk per išmuštą stiklą jis dar daugiau girdės!

Buvo apdraustas nuo degimo

Našlė: Mano vyras mirė. Pra- šau išmokėti jo draudą. Valdininkas: Betgi tamstos vyras buvo apsidraudęs nuo ug- nies, o ne nuo mirties. Našlė: Jis gi ir mirė plaučių uždegimu. Ar to dar neužtenka?

Mažasis pranešėjas

Grįžusį iš komandiruotės tė- vą sūnelis Vytukas šitaip infor- mavo apie neseniai gretimame name buvusį gaisrą: — Zinai, tėte, atvažiuo daug ugniagesių, nuplėšė stogą ir de- gino šitą namą.

Toronto kardinolui Carteriui atstovavęs a.a. kunigo PETRO AZUBALIO laidotuvisė vyskupas pagalbininkas LEO-NARD WALL, kuris pasakė ir pamokslą

Mažiau lankytojų parodoje

Šimtas antroji Kanados paroda Toronte, kurioje dalyvavo Raudonoji Kinija ir Sovietų Sąjunga

Kanados paroda, rengiama kasmet, būna kiek skirtinga. Skirtingumai reiškiasi kaip kurio- mis naujovėmis ar vietų pakeiti- mu. Ji būna sutvarkyta atskirais pastatais.

Valstybių pastatas

Jame įrengiami įvairių valsty- bių paviljonai, kurių vieni yra didesni, o kiti mažesni. Šiais me- tais didžiausias ir įspūdingiaus- is buvo R. Kinijos paviljonas, užimęs pusę to pastato. Antroje to pastato pusėje buvo įrengti 15-kos valstybių paviljonai, įskaitant ir Sovietų Sąjungą.

R. Kinijos paviljonas išklotas raudonais kilimais ir papuoštas raudonomis lempomis. Tuo, ma- tyt, norėta parodyti savo raudo- numą. Paviljonas didelis su gau- siais rodiniais. Sprendžiant iš paviljono, atrodytų, kad R. Ki- nijoje gyvenimas yra prabangus. Didelė komunistinė valstybė gali parodyti prabangą parodoje, bet ne gyvenime. Kinijos paviljone buvo graži rodinė: odinės pir- štinės — \$10, rytinis mot. dra- bužis — \$20, bliuzė — \$16, kri- taliniai stikluokai — po \$4, pyp- kės — \$3-4, didelis kilimas — \$5.000 ir t.t. Ant sienos pakabi- ntas kilimas, kuriame parody- ta garsoji Kinijos siena kalnuo- tame rajone.

Sovietų Sąjungos paviljone beveik viskas buvo taip, kaip ir 1979 m., tik lentynose nebuvo matyti karinių knygų, kurių ap- čiai buvo anksčiau. Sovietai la- bai prašovė su karine knyga "Kursko mūšis", kur parodė sa- vo karinį menkumą. Iš lietuviš- kų knygų buvo: "Dainavos kras- tas", "Palanga", Z. Kazėno "Vi- lniaus architektūra", "The 400- th anniversary of Vilnius Uni- versity", "Short History of Vil- nius", Vakarų dailininkų alma- nachas, keletas vaikų knygelių

Džiaugsmas

— Zinai, Jonas tuokiasi. — Gerai! Juk pagaliau jau laikas. — Įdomu, ką tau jis blogo pa- darė, kad džiaugiesi iš jo nelai- mės? Parinko Pr. Alš.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos

kainos. Gaunami kontakto lęšiai

(contact lenses).

Pacientai priimami

susitarus telefonu

— "Kiškių pilaitė", "Jonukas" J. Biliūno, "Vai tu, Martynai" K. Kubilinsko, "Gandro batai" M. Sluckio.

Lenkijos paviljone buvo ir re- liginių rodinų. Čia netrūko kon- servuotų maisto gaminių, kurių taip trūksta pačioje Lenkijoje. Dabartinio popiežiaus bronzinis medalis — \$20. Išmarginti žasų klaušiniai — po \$20. Ant kaklo užkabintas gintaro gabalėlis — \$150.

Vengrijos paviljone — dau- giausia moteriški drabužiai. Bliuzės \$30-75, skarelės su spur- gais — \$65, lėlės — \$15-70. Pa- rodos pabaigoje kainos atpigo 50%.

Airijos paviljone — šv. Patri- ko paveikslas su rožiniu dėžutė- je — \$10, auksiniai mot. papuo- šalai — \$50-80, kitokie papuoša- lai — \$10-25. Knyga apie popie- žių Joną-Paulių II Airijoje — \$14.

Rankdarbių pastatas

Tas pastatas gerokai praplė- tas, todėl tapina daugiau sky- rių su rodiniais. Čia pasirodo dailininkai, amatininkai su savo išdirbiniais. Rodinių yra labai daug, todėl belieka pažymėti tik vieno kito rodinio kainą. Vari- niai papuošalai \$20-500, pypkės \$15-100, diržai \$5-14, mediniai papuošalai lempoms ar pakabi- namoms gėlėms \$10-50, laplan- diškos medinės karpės \$15, su- miški peiliai \$10-15, šiaurės el- nio kailis \$75 ir t.t.

Siame pastate savo skyrių tu- rėjo dail. A. Abromaitienė su dukrele Bernadeta. Jos rodė pe- dagoginį meną. Tuos rodinis pirkto parodos lankytojai, o dalį jų nupirko muzėjus pedagogi- niams reikalingas.

Kanados pastatas

Čia buvo sutelktos valstybinės institucijos — kariuomenė, po- licija, kalėjimai, paštas, Kana- dos šiaurė, etninė spauda ir kt. Kanados kariuomenė atstovavo simboliai — malūnsparnis, tan- ko modelis, baltas šarvuotis su UN įrašais. Tai reišė, kad Ka- nados kariuomenė naudojama taikos reikalams Artimuose Ry- tuose, Kipro saloje ar kitur.

Įdomus skyrelis — Kanados šiaurė, kur gyvena apie 65.000 žmonių, kurių dauguma — in- dėnai ir eskimai. NWT yra apie 42.800, o Jukone — apie 21.400 gyventojų. Šiaurėje ga- nosi per 10.000 muskokinių gy- vulių, per 130.000 elnių (Porcu- pine Caribou).

Kanados šiaurėje veikia 12 įvi- rių kasyklų su 3.000 darbinin- kų. Iškasama: cinko, vario, bis- muto, asbesto, anglių, sidabro, aukso.

Šiaurėje išgręžti 7 povandeni- niai naftos šuliniai. Kiekvienas jų kainavo po 50 mil. dolerių. Šiaurės salos nuo Anglijos buvo atskirtos ir priskirtos Kanadai 1880 m. Tam pažymėti yra iš- leistas medalis su Anglijos kara- lienės atvaizdu. Šiaurėje 42 miesteliai televiziją gauna per satelitą. Parodyta, kad ir eski- mai gyvena neblogiau už pie- tinės Kanados gyventojus: bu-

tas su elektra, televizija, telefo- nas ir kiti patogumai.

Iš Toronto galima nuvažiuoti į šiaurę automobiliu 6.500 km ilgumo plentu ir pasiekti Inuvik bei Tuktoyaktuk miestus, esan- čius prie šiaurės ledinuiotojo vandenyno.

Kalėjimų skyriuje buvo paro- dyta kalinių nupieštų paveikslų bei kitų dirbinių. Kalinių val- gyklos yra kafeterijos pobūdžio su geru maistu. Vienutėje — švariai užtiesta lova, spintelė drabužiams, komoda baltiniam, stalas, kėdė. Kalinys vienutėje skaito laikraštį.

Buvo įrengtas etninės spau- dos skyrius su atskirų tautybių laikraščių pavyzdžiais. Jų tarpe buvo ir "Tėviškes Žiburiai" su "Nepriklausoma Lietuva". Nuo- traukos — iš spausdinimo dar- bų — K. Rusinas prie linotipo. Sudburyje prie linotipo sėdi suomė, nes tenai leidžiamas su- mių laikraštis "Vapaus".

VIA — valstybinė geležinke- lių bendrovė nori pagerinti su- sisiekimą geležinkeliais: dau- giau modernių keleivinių trauki- nių, kurie galėtų išvystyti greitį iki 200 km per valandą. Numatoma 10 tokių traukinių paleisti jau 1981 m. Juos gamina "Bom- bardier" b-vė. Numatomos ke- lionės — ekskursinės, grupinės, pensininkų, vaikų ir t.t. Tokiais traukiniais numatoma visų pir- ma aptarnauti liniją Montrealis- Windsoras.

Parodoje Kanados pašto sky- riui vadovavo V. Taseckas.

Bendri įspūdžiai

Parodoje daugiausia lankyto- jų susilaukė valstybių, maisto paviljonų pastatai ir, žinoma, vaikų pasaulis. Maistas: užkan- džiai nuo 40 ct. iki \$5. Kavos puodukas 25-40 ct. Šalti gėrimai 10-60 ct.

Vaikų pasaulyje buvo įvairiau- sių pramogų. Į jas įeinama pa- gal kuponus. 1 kuponas — 25 ct., 20 kuponų — \$5, 48 kuponai — \$12. Įeinant į pramogą, ten- ka atiduoti 3-5 kuponus.

Bingo mėgėjai užplėdė dvi di- deles patalpas. Prie vyno ragavi- mo patalpos stovėdavo eilė žmo- nių. Įeinantieji nemokamai gau- davo 3 bilietus, pagal kuriuos gaudavo po trečdalį stiklo skir- tingo vyno.

Parodoje buvo daug geros ir prastos muzikos. Apie 60 ber- niukų ir mergaičių orkestras at- liko neblogos muzikos progra- mą. Orkestrantų amžiaus vidur- kis gal apie 17 metų. Jie atvyko iš Pensilvanijos.

Buvo parodyta gražių arklių, galvijų ir mažesnių gyvulių. Įvairių naminių paukščių buvo rodomi tris pirmąsias dienas. Vandens sporto programoje bu- vo geresnių pasirodymų, negu Cypress Gardens Floridoje. Aviācijas pasirodymus galėjo sekti parodos lankytojai ir visi kiti už parodos ribų.

Šiais metais buvo žymiai ma- žiau parodos lankytojų. Viena iš priežasčių — daugiau bedarbių. Be to, paroda nebuvo skelbiama etninėje spaudoje, kuri Toronte yra plačiai skaitoma. J. V.

PADĖKA

A.a. TOMUI PATAŠIUI mirus,

nuoširdžiai dėkojame Lietuvos Kankinių parapijos kle- bonui kun. J. Staškui už sukalbėtą Rožinį laidotuvių namuose, atlaikytas šv. Mišias ir palydėjimą į paskutinę poilsio vietą — lietuvių kapines Mississaugoje.

Dėkojame solistui R. Strimačiui, Br. Mackevičiui, P. Gulbinskui už giedojimą šventovėje ir muzikui J. Govėdui, atlikusiam muzikinę dalį šv. Mišių metu.

Nuosirdžiai dėkojame karsto nešėjams, suteiku- siems mūsų sūneliui paskutinį patarnavimą.

Ačiū visiems, lankiusiems velionį laidotuvių na- muose, už aukas vėžio ligos tyrimams, Tautos Fondui, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, parei- kusiems užuojautą žodžiu ar raštu ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Liūdintys tėvai: Irena ir Antanas
brolis Algis
seserys Nijolė bei Elilija
ir visi giminės

PADĖKA

A+ A

ONA STRODOMSKIENĖ,

mano mylima žmona paliko šį pasaulį 1980 m. rugpjūčio 7 d. Palaidota rugpjūčio 11 d. Delhi, Ontario, katalikų kapinėse.

Ypatinga padėka KLK Moterų Draugijos Delhi sky- riaus valdybai ir narėms už parodytą didelę meilę Ve- lionei, už jų gausias maldas, kad ji dvasiškai nepalūžtų. Labai ačiū taip gausiai dalyvavusiems laidotuvių pamal- dose. Ji ramiai užmigo Viešpatyje pilnoj sąmonėj, priė- mus šv. sakramentus. Iki pasimatymo, brangi Onute, laimingoje amžinybėje.

Nuliūdęs vyras Julius Strodmskis

All Languages Service

NOTARIZUOTI VERTIMAI

IR VERTEJAVIMAS PER 70 KALBŲ

361-0303

SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

2467 Bloor St. W.
Toronto, Ontario
M6S 1P7

Telefonai:
įstaigos (416) 762-3331
namų 249-2637

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

Valhalla Executive Centre
300 The East Mall, suite 102
Islington, Ontario M9B 6B7
(Kampus Bloor St. ir
East Mall, prie 427 kelio)

Telefonai:
įstaigos
(416) 239-7717
namų 233-0303

W. G. DRESHER

REAL ESTATE
REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE
AGENCY
LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •